

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office at Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1979.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE-LIBERTY
Dukatsavaitinis
Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

No. 78 * * * * * Ozone Park, N. Y., 11417 Penktadi., spalio (Oct.) 1, 1965 * * * * * METAI 54-iejį

KRISLAI

"Pajaujinis"
Jubiliejinė konferencija
Lietuvos dvasininkai
Vatikano susirinkime
D-ro A. Petrikos žodis

— Rašo R. Mizara —

Neseniai Niujorke įvyko AFL-CIO veikiantio komiteto posėdis. Svarstytas būsimas suvažiavimas klausimas — suvažiavimas įvyks š. m. gruodžio mėn. 9 d. San Franciske.

Idomu tai, kad visi AFL-CIO veik. komiteto nariai keturias dienas trukusiam posėdyje priėjo išvadą, kad jie jau esą per seni! Iškilęs "atsijauninimo" klausimas. Kaip tai padaryti?

Spėjama, kad San Franciske, renkant naują veikiantį komitetą, kai kurie seniai būsią pašalinti, o jų vieton išrinkti jaunesnio amžiaus.

Neturime prieš tai nieko: "pajauninimas" niekam nekenktų. Bet ar gi tai vyriausiasis dalykas? Ne! Komitetą gali sudaryti ir labai jauno amžiaus žmonės, tačiau, jei jie tik "sėdės ir dievą mylės", darbininkų judėjimui naudos nebus.

Svarbu, kad penkiolikos milijonų žmonių darbuonių federacijai vadovautų veikėjai, kuriems rūpi ne tik "didesnis duonos kąsnelis", o ir taikos pasiekimas. Svarbu, kad vadovų užimtų pažangę poziciją visais žmonių liečiančiais klausimais.

O mums, pažangiesiems lietuviams, vienas didžiųjų darbų prieš akis stovi: "Laisvės" vėjus naujais skaitytojams gauti.

Vėjus, kaip kas metai, prasideda su spalio mėnesiu.

Kitas darbas — Lietuvos Literatūros Draugijos Jubiliejinė konferencija spalio 9 ir 10 dd. Ozone Parke.

Kurie veikėjai tik beįgali, prašomi joje dalyvauti.

Jubiliejinis "Laisvės" numeris, kuriame telpa daugybė draugijai sveikinimų, jau spausdinamas. Kiek ten pukių minčių ir jausmų!...

Kaip žinia, šiuo metu Romoje vyksta II-ojo Vatikano visuotinio bažnyčios susirinkimo ketvirtoji ir paskutinioji sesija.

Elta praneša, kad neseniai į susirinkimą išvyko sekami Lietuvos dvasininkai:

Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kanauninkas C. Krivaitis.

Kauno arkivyskupijos ir Vilniaus vyskupijos valdytojas prelatas daktaras J. Labukas. Kairiadorių ir Panevėžio vyskupijų valdytojas kanauninkas P. Bakšys.

Rumšiškių bažnyčios klebonas J. Zemaitis. Be to, išvyko ir du Lietuvos žurnalistai — M. Jackevičius ir A. Petruskas.

Būvant Lietuvoje, man teko kalbėtis su kai kuriais jų, kurie išvyko. Jie buvę ir pirmosios sesijos Romoje, ir pasakoję idomius dalykus.

Be to, turėjau pasikalbėti su kitais Lietuvos kunigais. Prašiau, kad jie patys papasakotų, kaip šiandien bažnyčių reikalai stovi Lietuvoje. Sutiko. Savu laiku pasikalbėjimai bus išspausdinti "Laisvėje".

Lietuvoje išleidinėja įdomus žurnalas "Moksleivis", skirtas vyriausiam vidurinių mokyklų moksleiviams. Vyriausiasis žurnalo redaktorius — A. Drilinga. Š. m. žurnalo num. 5-ajame

TSRS skatins gamybą ir gerins žmonių gyvenimą

Maskva. — Įvyko Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro komiteto posėdis. Partijos pirmasis sekretorius Leonidas Brežnevus pasiūlė, kad TSRS partijos 23-sis suvažiavimas būtų nukeltas į sekamus metus, nes yra reikalingas pirm po prastai gyvenimo eilę planų. Centro komitetas pasiūlymą priėmė.

Tarybų Sąjungos premjeras Aleksejus Kosyginas darė ilgą pranešimą vidaus ir užsienio reikalais. Jis pateikė visą eilę pasiūlymų, kad skatintų atskirus fabrikus ir dirbtuves gamyboje, taipgi gerinti gamybos produktus ir darbo žmonių gyvenimą.

Fabrikų vedėjams bus pavadama daugiau dirbti savo iniciatyva. Fabrikai, kurie pagamins daugiau ir geresnių dirbinių, iš įplaukų įsteigs specialius fondus, iš kurių bus duodama pasiūlymams darbininkams bonusai.

Dabartiniai planai primesti penkmečių laikotarpio metą, kada kiekvieno fabriko vedėjai turėjo būti patriotais" savo fabriko, kada pasiūlymė darbininkai gaudavo premijas.

Kosyginas sakė, kad Vakaruose pasakos, būk TSRS "grįžta prie kapitalizmo", tai yra tik Vakarų pagaida. Vėmimas ir nieko bendro neturi su Tarybų Sąjungoje pakeitimais.

A. Goldbergas kalbėjo JT asamblėjoje

United Nations. — JAV ambasadorius Jungt. Tautose Arthur Goldbergas praėjusį ketvirtadienį sakė kalbą JT generalinės asamblėjos 20-ojoje sesijoje.

Jis sakė, kad JAV karinau Vietname vien tik tol, "kol bus sulaukyta komunistų agresija", kad Pietų Vietnamo žmonės galėtų laisvai apsispręsti savo ateitimi."

Jis pažymėjo, kad JAV valdžia turinti planą, kaip sunaikinti atominius ir vandenilinius ginklus. Goldbergas ragino Jungtines Tautas "padėti mums taiką įvykdyti Vietname."

T. Sąjungos žmonės trokšta taikos

New Yorkas. — Tarybų Sąjungoje lankėsi 149 Jungtinių Valstijų parinktiniai turistai: teisejai, biznesieriai, kunigai ir rašytojai. Jie plačiai kalbėjosi su TSRS vyriausybės vadovais ir su paprastais žmonėmis.

Dabar grįžęs iš TSRS Dr. Joseph Lieberman, iš Flushingo, sako, kad TSRS žmonės trokšta taikos. Jie kritikuoja JAV vyriausybės agresyvią politiką, bet ne JAV žmones.

Tokio. — Japonijos sostinėje yra didžiausias gėlo vandens trūkumas. Prasidėjo ligos.

IŠ VISO PASAULIO

Roma. — Italijoje 11 žmonių mirė nuo nuodingų grybų, o apie 30 pateko į ligonines. Vieni mirė nuo grybų prisirinktų miške, o kiti nuo pirktų krautuvėse. Policija apšėdė grybų konfiskavo iš krautuvė.

Bona. — Vakarų Vokietijos Užsienio ministras Gerhard Schroeder stoja už praplėtimą prekybos su Tarybų Sąjunga ir kitomis socialistinėmis valstybėmis.

Kapsuko mokyklos - internato moksleivė Janina Ignatavičiūtė skelbia, kad kurtas ištraukas iš laiško, jai rašyto brooklynio d-ro A. Petrikos.

"Baigdamas," rašo viename laiške A. Petrika, "dar noriu priminti, kad, išėjus iš šios garbingos mokyklos, nežūrėtumėte vien tik sau naudoti, bet dirbtumėte visi tarybinės Lietuvos visuomenei, kad nebūtumėte savimeilūs individualistai, bet nuosirdūs kolektyvistai..."

Praėjusią vasarą Vilniuje susipažinau su J. Ignatavičiūte. Vidurinę mokyklą sėkmingai baigusi, ji buvo priimta į Vilniaus universitetą. Šiandien, vadinas, ji jau studentė.

Londonas. — Iš Šiaurės Vietnamo grįžęs kolumnistas S. Freidinas sako, kad Šiaurės Vietnamas turi viltingai laimėti karą prieš JAV.

Generolas Giap, kurio vadovybėje vietnamiečiai laimėjo karą prieš Prancūziją, sako, kad tas pats pasikartos ir apsigynime nuo JAV.

Saigonas. — Pietų Vietnamo militaristai sako, kad jie surado liaudies ginklų slėptuvę. Sako, kad būk radę 23 mirtinas, 5,500 joms sviedinių, 1,500 ranginių granatų ir 28 tonas kviečių.

Pekinas. — Kinijos Raudonasis Kryžius nedalyvaus tarptautinėje Raudonojo Kryžiaus konvencijoje, nes ten įsileido Čiang Kai-seko atstovus.

Miami, Fla. — Čia iš kalėjimo pabėgo labai "ženklavas" kalnys Georges LeMay. Sakoma, jis galėjo pabėgti tik su pagalba kai kurių pareigūnų, LeMay kalbėjo už banko apipilimą.

Prasideda metinis "Laisvės" vėjus

PLATINIMUI ir FINANSINIAI SUSTIPRINIMUI "LAISVĖS" 1966 METAMS

Su spalio 1-ma diena pradėdame vėjų gavimui "Laisvės" naujų skaitytojų, atnaujinimui išsibaigusiu prenumeratų ir sukėlimui \$5,000 fondo, subalansavimui "Laisvės" biudžeto 1966 metams.

Vėjui skiriamas laikas yra nuo spalio 1-mos dienos iki gruodžio 30-tos 1965 m. Tuo trijų mėnesių laikotarpiu turime rūpestingai darbuotis pasiekimui pasibrėžto tikslo.

Dėl platesnių informacijų vėjus reikalauja prašome pasiskaityti vėjus skelbimą, kuris yra šioje "Laisvės" laidoje.

"Laisvės" vėjus yra mūsų, pažangiųjų žmonių, pats svarbiausias apsvietos reikalu darbas šiuo momentu. Turime visi darbuotis, kad vėjus būtų išvestas gerai.

Visur kolonijose ruoškite parengimus sustiprinimui "Laisvės" finansiniam.

Sirdingiausiai kviečiame į talką visus praėjusių metų vėjų kontestantus ir laukiame naujų vėjininkų. Darbas yra didelis. Kad tinkamai jis būtų atliktas, reikia didelės talkos.

Džiugu pranešti visuomenei, kad "Laisvės" specialioji laida pasveikinimui ALDDL aukso jubiliejaus proga, jau priruošta spaudai ir sekanti laida bus jau jubiliejinė. Specialioji laida davė "Laisvės" gražios finansinės paramos. Išėjo daug sėkmingiau, negu buvo tikėtasi paskelbiant vėjų tos laidos išleidimui.

Dėkojame veikėjams kolonijose už taip gražų pasidarbavimą rinkimui sveikinimų ir aukų tai laida; dėkojame visuomenei už taip gražią finansinę paramą.

Mūsų troškimas yra taip gražiai susiorganizuoti išvedimui "Laisvės" platinimui šio vėjus, kaip buvome susiorganizavę ir išvedėme specialios laidos vėjus.

Kviečiame visus į vėjus darbą. Prašome stoti į vėją su pirmą dieną vėjus ir darbuotis iki vėjus pabaigos.

Dirbkime taip, kad užbaigę vėjų galėtume pasidžiaugti pasekmėmis.

Pr. Buknys

Baisi vulkano katastrofa

Manila, Filipinai. — Rugšėjo 28 dieną išsiveržė Taal vulkanas. Degančioji lava užplėvė visą apylinkę. Pelėnai stori sluoksniai apklojo net 40 mylių atstoję nuo vulkano. Liepsna ir dūmai iškilo iki 15,000 pėdų.

Numatoma, kad žuvo labai daug žemdirbių, yra spėjama, kad bus žuvusių apie 2,000.

Taal vulkanas pirmą kartą išsiveržė nuo 1911 metų. Tada nuo jo išsiveržimo žuvo apie 3,000 žmonių.

Klaniečiai naikina savo rekordus

Bogalusa. — Šio miesto Ku Klux-klanų vadovs Saxon Farmer federaliniams teisėjams paaiškino, jog jis nieko negalys pasakyti apie Ku Klux-klanų ir jų šalininkės antikomunistinės organizacijos Christian asociacijos dalyvų veiklą, nes sudegino visus rekordus.

Teismui pridavė tik narių sąrašus. Ir tai būk padaryta iš atminties. Girdi, daug narių pavardžių jis neatsimena.

Maskva. — TSRS vyriausybė palengvins divorso gavimą.

Vieni kitus vadina "žmogžudžiais"

Saigonas. — Pietų Vietnamo militaristų valdžia viešai žudo rinktinis partizanus, patekusius į jos rankas. Juos vadina "teroristais". Į žudynes po prievarta suvaro žmones, kad juos įbaugintų.

Į tai atsakydamį Pietų Vietnamo liaudies, kuriuos anglų spauda vadina "partizanais", nužudė du JAV karininkus: kapitoną Humbertą Versacij ir seržantą Kenethą Rorabacką, kurie buvo patekę į liaudies rankas.

JAV militariniai vadai liaudies už tai vadina "žmogžudžiais", o liaudies vadai JAV militaristus vadina "žmogžudžiais" už bombardavimą miestelių ir kaimų, kur žūva vaikai, moterys ir seneliai.

APIE GIMDYMU KONTROLĘ

Atlantic City, N. J. — Pennsylvania Medical Society suvažiavime kalbėjo katalikų kunigas William M. McManus, iš New Yorko.

Jis sakė, kad suteikimas medikalo patarimo virš 17 metų moterims apsaugojimui nuo nėštumo, tai būk taikomas prieš negrų ir puertorikiečių moterų per dažną gimdymą.

Popiežius Povilas VI-asis atvyksta į New Yorką

New Yorkas. — Pirmadienį, spalio 4 dieną, į New Yorką lėktuvu atskris popiežius Povilas VI-asis. Kenedžio vardo aerodromą jis pasieks 9:30 valandą ryto.

Iš aerodromo automobilyje vyks į Šv. Patriko katedrą, o paskui apsisistos kardinolo Spellmano rezidencijoje. Pusė po 12-tos val. jis susitiks su JAV prezidentu Johnsonu.

Pusė po trečios valandos popiežius atvyks į Jungt. Tautų buveinę, kur sakys kalbą už palaikymą taikos. Po prakalbos pasitars su įvairių šalių delegatais Jungtinėse Tautose. Kaip 8:30 val. vakare jis

Vatikano pozicija linki bedievių

Vatikanas. — Pasaulinis katalikų Kongresas užėmė naują poziciją linki bedievių. Ją pasiūlė vyskupas Pedro Arrupe sakydamas, kad bedievybė nėra vien filosofija, bet ir rezultatai ekonominio gyvenimo.

Jis sakė, kad yra gerų, teisingų žmonių, kurie tikrai tiki, kad nėra dievo. Todėl katalikai turi prie jų eiti su pertikrinimu, o ne vien pasmerkimu ir praeikimu.

Kaip žinia, seniau katalikų vadai praeikdavo bedievių, nuo bažnyčios atskirdavo, o kada turėjo galią, tai degino ant laužo.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Washingtonas. — Amerikietis naciis, George L. Rockwellio partijos narys, JAV Kongreso rūmose moshavo hitleriška vėliava ir šaukė "Heil Hitler", kol policininkai jį pašalino.

Rio de Janeiro. — Kažin kas padėjo bombą šio miesto biržoje; bombai eksplodavus, penki asmenys tapo sužeisti. Policija, kaip paprastai Brazilijos policija daro, dėl to kaltę primeta "kmuistams".

Los Angeles, Calif. — Sulaukus 60 metų amžiaus mirė artistė Clara Bow, kuri seniau buvo įžymi filmų aktorė. Pastaraisiais metais ji sirgo.

Saigonas. — JAV karo orlaivyno komandieriai sako, kad jų bombonešiai virš Šiaurės Vietnamo paskleidė 350,000 propagandos lapelių.

Philadelphia, Pa. — Spalio 3 dieną lenkai ruošiasi minėti generolo Pulaskio dieną. Numato, kad dalyvaus apie 20,000 žmonių.

laikys mišias už taiką Yankee Stadione, kuriame telpa 90,000 žmonių. Į stadioną bilietai jau visi iš anksto išparduoti.

Kaip 11 valandą vakare popiežius, iš Kennedy aerodromo, išskris atgal į Vatikaną.

Popiežiui medalis už taiką

Popiežius Povilas VI, kaip ir jo pirmtakūnas Jonas, jau daug kartų pasiskė už taikos išlaikymą. Italijoje gimęs, dabar gyvenęs Amerikoje, skulptorius Albino Manca pagamino auksinį medalį pagerbimui popiežiaus už taiką.

Medalis ant vienos pusės turi popiežiaus paveikslą ir aplinkui užrašą: "Paul VI Mission to the United Nations: New York Oct. 4, 1965. Kitoje pusėje užrašyta: "Lord Make Me an Instrument of Thy Peace".

(Dieve, padaryk mane taikos įrankiu). Medalį popiežiui įteiks kardinolas Spellmanas. Paskui medalis bus paravinėjamas po visą šalį.

Apsauga ir patarimas

New Yorko miesto policijos viršininkas Broderick sako, kad popiežiaus apsaugai bus pašaukta 18,000 uniformuotų policininkų. Taipgi jis pataria žmonėms neiti ir nesigristi pamatyti popiežių, nes gali įvykti susižeidimų. Jis pataria sekti popiežiaus apsilankymą per televizorius.

Vatikanas. — Popiežiaus 68-ųjų metų sukakties proga į Vatikaną atvyko apie 300 čigonų vyrų ir moterų.

Jie, įvairiaspalviai apsirėngę, su įvairiais muzikaliais instrumentais, per porą valandų linksmino popiežių grodami ir šokdami prie jo lango. Pirmiausiai čigonai sudainavo "ilgų metų" — gimtadienio dainą.

Maskva. — "Pravdoje" teisių daktaras Rakechunovas pateikė ilgą straipsnį įrodinėdamas, kad reikėtų įvesti teismuose prisiekintų teisėjų ("jurimanų") sistemą, panašią, kaip yra JAV teismuose.

Detroit, Mich. — General Motors Korporacija praneša, kad jos 1966 automobiliai nebūsią brangesni už 1965 metų modelių automobilius.

Washingtonas. — Paskalai, būk masiniai kiniečiai vyksta į Kubą, neparemti JAV Centrinės Žvalgybos Agentūros žiniomis.

Los Angeles, Calif. — Nušiovė Michael Boyer.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Ižymaus dramaturgo protestas

PIRŠ keturius mėnesius poetas Robert Lowell garsiai užprotestavo prieš prezidento Johnsono ir jo vadovaujamos vyriausybės užsienio politiką, specifiskai prieš intervencijas Dominikoje ir Pietiniam Vietname. Jis atsisakė priimti pakvietimą dalyvauti prezidento su-ruoštoje Baltuosiose Rūmuose vaišėse.

Dabar ne tik per visą Ameriką, bet ir per visą pasaulį nuskambėjo panašios formos protestas ižymaus Amerikos dramaturgo Arthur Millerio. Jis irgi buvo pakviestas į Baltuosius Rūmus stebėti prezidentą Johnsoną pasirašant Kongreso priimtą taip vadinamą "Arts and Humanities Act", iš kurio fondų bus federalinės valdžios teikiama pagalba dailės mokykloms bei dailininkams. Dramaturgas Milleris pasiuntė sekamą atsakymą: "Prezidento pasirašymas Arts and Humanities bi-liaus pradedą tikrai naujus ir vaisingus santykius tarp Amerikos dailininkų ir jų vyriausybės. Bet pasirašymo progą man taip aptamsina Vietnamo tragedija, jog aš negaliu grynai sąžine dalyvauti ceremonijose.

Specifiškai, jau prabėgo pusšėto mėnesio nuo tos dienos, kai Hanojaus (S. Vietnamo) Radijas paskelbė keturias sąlygas, kuriomis jie sutiktų derėtis dėl paliaubų. Bet mūsų prezidento konkretus atsakymas dar nepasirodė.

Tuo tarpu Amerikos nuostoliai kasdien auga. Mūsų Oro Jėgos veda milžiniškus bombardavimus iš už tirtų debesų, kas reiškia tik vieną dalyką, būtent, kad nuo to nukentčia Vietnamo civiliniai žmonės ir žūsta nekalti moterys ir vaikai.

Būkite tikri, kad ne aš vienas negaliu suprasti mūsų šio karo tikslų. Mūsų veiksmams duoda suprasti, kad mes norime pilnutinės pergalės ir besąlyginio pasidavimo. Jeigu taip, tai mes laimėsime tikrai kapines.

Pastovus menas yra meilės ir sąžiniškumo vaisius. Aš prašau prezidentą tinkamiausiai atžymėti pasirašymą Arts and Humanities biļius, atsiliepiantį ir Hanojaus keturių punktų pasiūlymą su konkrečiais Amerikos pasiūlymais dėl paliaubų ir aiškių derybų.

Kai kanuolės gaudžia, tai dailė miršta, ir šita gyvybės teisė yra daug stipresnė, negu bile žmogaus sugalvota".

Taip, šituo savo protestu Arthur Milleris dar kartą primena Amerikos žmonėms, kad Vietnamo karas prieštarauja tiek Amerikos, tiek visos žmonijos geriausiems interesams. Jo baigimas yra mūsų vyriausybės rankose.

Trys svarbūs dokumentai

MUS PASIEKĖ trys anglų kalba istoriniai dokumentai, susieti su dabartine 20-ja Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesija. Tai Tarybų Sąjungos Užsienio Reikalų ministro Gromyko šiomis dienomis pasakyta kalba ir jo pasiūlyti du projektai.

Kas liečia Gromyko kalbą, kurioje jis plačiai apibūdino dabartinę pasaulinę padėtį, ypatingo dėmesio, mums atrodo, užsielpo jo pareiškimas apie valstybių ir kraštų vidinius reikalus. Tarp kitko jis pasakė:

"Negali ir neprivalo būti jokio pateisinimo—ideologinio, ekonominio arba kitokio kokio—vienos valstybės kišimuisi į kitos valstybės vidinius reikalus. Nežiūrint, ar tai Vietnamo, ar Dominikos Respublikos žmonės, Kubos ar kurios kitos valstybės žmonės, tikslai palastieji žmonės, ir tikslai jie vieni turi teisę spręsti savo šalies vidinio vystymosi klausimus ir pasirinkti kelią, kuriuo jie nori žygiuoti. Niekas iš lauko pusės neturi teisės jiems padiktuoti kelią, kuriuo jie turi žygiuoti. Toks yra pagrindinis tarptautinės teisės ir Jungtinių Tautų čarterio nuostatas..."

Kad šitas dėsnyas taptų tarptautine teise, privaloma visoms Jungtinių Tautų narėms, Gromyko pasiūlė Asamblėjai projektą deklaracijos, kurioje kiekviena valstybė pasizada ištikimai ir griežtai to principo laikytis savo užsieninėje politikoje, savo santykiuose su kitomis valstybėmis.

Antras jo pasiūlytas projektas kalba apie užstoiją kelo atominių ginklų skleidimuisi. Apie tai daug ir seniai yra šnekama. Apie tai daug prikalbėta ir nusiginklavimo komisijos posėdžiuose Ženevoje. Labai laikas šią klausimą konkrečiai spręsti Jungtinėse Tautose. Ir štai Tarybų Vyriausybės konkretūs pasiūlymai, kaip galima ir reikia užbėgti už akių atominių ginklų plėtimui ir tas šalis, kurios jų dar neturi. Jeigu šitas projektas būtų Asamblėjos priimtas, jisai eitų pasirašymui kiekvienos valstybės. Tuo keliu nutarimas taptų sutartimi.

Ar Asamblėjos dauguma rimtai šiuos protingus pasiūlymus apsvartys ir padarys juos savo nutarimais, tikslai vėliau pamatysime. Pagal atidarant sesiją pasakytas įvairių atstovybių pirmininkų kalbas, atrodo, kad visi trokšta taikos, visi trokšta išvengti konfliktų ir išgelbėti žmoniją nuo atominės katastrofos. Bet kai prisieis kon-

Kas ką rašo ir sako

ANGLAI IR BAZNYČIA

Gallup Poll institutas pravedė apklausinėjimą apie Anglijos žmonių santykius su bažnyčia. Iš visų apklausių nuomonės, tyrinėtojai daro išvadą, kad didelė dauguma Anglijos žmonių tebetiki dievu. Bet jų santykiai su bažnyčia esą labai "apleisti." Tikslai vienas iš penkių tikinčiųjų sekmadienį lanko bažnyčią ir tikslai 43 procentai gyventojų reguliariai meldžiasi.

Tas parodo, kad Anglijoje tikėjimo ir bažnyčios biznis gyvena krizę. Ten irgi, kaip Amerikoje ir kitur, mokslas ir apšvieta nugali burtus ir prietarus.

SATYRIKOS RYKSTĖ VIESIEMS!

Antanas Jonynas yra vienas iš ižymiųjų tarybinių Lietuvos rašytojų.

Savaitraštyje "Literatūra ir Menas" (rugšėjo 18 d.) jis paberia pluoštą idomių minčių apie literatūrą. Mus sudomino jo nuomonė apie satyros rolę. J. klausimus "Koks santykis, jūsų nuomone, tarp satyros ir herotikos? Kaip jūs derinate savo kūryboje šiuos du elementus?" — rašytojas atsako:

Kaip gyvenime meilė ir neapykanta, taip literatūroje heroika ir satyra yra tikrosios seserys. Jas pagimdo ta pati motina — a k t y v u s siekimas įtvirtinti, brangiausius, labiausiai komunistinį idealą atitinkančius gyvenimo pradus. Mano nuomone, ir satyriniame kūrinnyje kūrybinio objekto turi būti ne viena ar kita žmonių yda, o pats gyvasis žmogus. Dėl to ir satyroje naikintais juokas turi eiti drauge su karšta, nuosirdžia asara. Satyrikui gal net labiau negu kito žanro atstovui būtina patyrimu, sukauptu, organizuojant klubų veiklą. Dekados metu vyksta literatūros-muzikos ir dabartinės lietuvių poezijos vakarai. Vokietijos ir Tarybų Sąjungos draugystės draugija, pridūrė jis, išleido dekadados progą seriją fotonuotraukų apie dabartinį Tarybų Lietuvos gyvenimą. Dekados progą taip pat išleisto brošiūros, kuriose išspausdintos ištraukos iš lietuvių poetų ir prozininkų kūrinių. Brošiūra išsiuntinėti visiems draugijos filialams, apygardos gamyklų klubams ir kultūros namams. Pranešimus apie Lietuvos istoriją, apie tolesnio jos vystymosi perspektyvas daro ne tik svečiai, bet ir VDR mokslininkai. Antai su dideliu dėmesiu buvo sutiktas Berlyno Humbolto vardo universiteto profesorius Falkenhano, "VDR baltų draugijos" pirmininko, pranešimas šia tema. Netrukus Erfurte, Vokietijos ir Tarybų Sąjungos draugystės namuose, atidaroma lietuvių grafikos paroda.

Pagal dekadados programą Erfurto apygardos gyventojams koncertuoja nusipelnusio Lietuvos TSR Valstybinio ansamblio "Lietuva" šokėjai ir dainininkai. Į jų gastrolinės kelionės programą įtraukti Gotos, Grefenrodos, Zamerdos, Zonderhauzeno, Veimaro ir Huihauzeno miestai.

Erfurto apygardos spauda reguliariai nušviečia dekadados eigą, vadindama ją indėliu ir vokiečių ir lietuvių tautų draugystę. Laikraštis "Das folk" — Vokietijos Vieniengosios socialistų partijos apygardos komiteto organas — pabrėžia, kad "Lietuvos" ansamblio meistrų gastrolės virsto "nepasirastu kulinaciniu lietuvių kultūros dekadados tašku." Laikraštis ypač pažymi didelį jaunų šokėjų meistriskumą.

KAIP TOLI YRA MĖNULIS?

Mėnulis nuo Žemės yra apie 239,000 mylių. Bet kada jis keliauja ties Jungtinėmis Valstijomis, tai būna apie 2,160 mylių arčiau.

ASAROS SAUGOJA AKIS

Žmogaus akyse visada yra asarų, tik jos byra, kad apima didelį galeistis, arba kai akis erzina svogūnai ar panašūs dalykai. Asaros sūrios, jos saugoja žmonių akis nuo bakterijų.

krečiai tuos prakilnius troškimus įgyvendinti, jau bus kitas klausimas, kitos šnekos. Tos įvadinės kalbos dažnai pasirodydavo tuščiomis kalbomis. Ar tai pasikartos ir šioje sesijoje?

Sauja žiežirbų

Tikrai tenka pasveikinti National Students Association, kuri sušaukė studentų suvažiavimą Wisconsin Universitete, kur dalyvavo nuo 310 kolegijų ir universitetų 1,000 delegatų. Suvažiavimo tikslas buvo kelti protestą ir reikalauti prezidentą Johnsoną sulaukyti karą Vietname. Tai labai girtinas dalykas!

Reikia tikėtis, kad mūsų Washingtonone ponai turės blaiviau žiūrėti į savo visapasaolinius užmojus, negu akyplēšiskai ginti diktatorių "demokratijas" ir skandinti šalį skolosna. O kada jaunuoliai studentai pradeda veikti už taiką, tai bus lengviau išjudinti ir plačias mases, ir tada ponas prezidentas nedrįs girtis, jog visa šalis stovi su juo Vietnamo kare.

Tenka pagirti ir popiežių Povilą VI už pasisakymą prieš karą, nepaisant, kas ir kur pradėtų karą ir žudyti žmones, senelius, moteris ir kūdikius. Nors, žinoma, jis negiria socializmo, nei komunizmo, bet iš jo negalima to ir tikėtis. Bet visgi ne taip, kaip praieityje, kada popiežiai laimino ginklus, kad daugiau su "dievo pagalba" išsudytų to paties "dievo vaiku."

Pasirodė, kad birchistai ne juokais braunasi visur, kad tik sudaryti amerikoniškų hitlerininkų trečią partiją. Birchistų galva, John Birch, net jau Washingtonone įsitaisė sau lizdą — atsidarė raštine.

Mat, būdamas šalies sostinėje, jis turės gerą progą susieiti su rasistais ir visokio pluko reakcionieriais ir gauti daugiau sau pritarėjų puoselėjimui amerikoniško nacizmo. O Washingtonone tokių gaivalų yra gana.

Anglas istorikas ir filosofas Arnold nurodo, kad iš 23-24 civilizacijų buvo gal tik 3 ar 4 nuverstos išorio priešu, o visas kitas tai vidini sugedimas sunaikino. Romos imperija buvo apžiojusi didelę didžiumą pasaulio, bet patricijų išsigimimas ir vidinis supuvimas buvo toks, kad vergai ilgiau negalėjo nešti tą supuvimą, ir imperija turėjo su savo civilizacija žlugti.

O kas 1905 m. Rusijoje sukėlė revoliuciją, ar išaukinis prieša? Aišku, kad liaudis negalėjo ilgiau nešti garnės "civilizacijos" ir pakęsti, tai ir sukilo. Nors tuo tarpu ir nelaimėjo, betgi 1917 m. ji laimėjo, nušlavė carinę-kapitalistinę civilizaciją ir įstelgė naują — socialistinę civilizaciją. Ir šiandien jau trečdalis pasaulio taja civilizacija gėrisi ir stato naują, socialistinį ateičiai gyvenimą. Ir 1917 metais niekas iš išorio neatnėšė tos naujos civilizacijos ir carinę Rusiją, o tik jos pačios supuvimas, kurios liaudis ilgiau negalėjo pakęsti.

Ir šiandien kiekvienas apdairnesnis žmogus aiškiai mato, kad nepaisant, kokiais gražiais demokratijos žodžiais pasaulinis kapitalizmas besivainikuoja, jojo darbai aiškiai rodo, kaip jis save naikina iš vidaus. Tad ir graibstosi visokių priemonių, o ypatingai garsiai sukalodami prieš komuniz-

Kaip Jungt. Valstijos užvaldė Dominikos respubliką

Dominikos respublika, kaip ir daugelis kitų Lotynų Amerikos respublikų, neturi pilnos nepriklausomybės. Jungtinių Amerikos Valstijų monopolistinis kapitalas, turįs stambius investimentus, vienokiu ar kitokiu būdu palaiko savo kontrolę ant ekonominio ir politinio kraštų gyvenimo.

"1916 metais atnešiau šviesą į Dominikos respubliką amerikiniams cukraus interesams," pareiškė generalas Smedley D. Butler, vadovavęs Jungtinių Amerikos Valstijų marinams, pasiūstiems okupuoti Dominikos respubliką. Toji mari-nų okupacija tęsėsi net 18 metų.

JAV monopolistinis kapitalas, su mari-nų pagalba, greit įsitvirtino Dominikos respublikoje. Amerikinės korporacijos tuoj atsidarė savo biznio raštines, prisi-statė fabriku, geležinkelį ir pradėjo semti didžiulius pelnus. Viena cukraus kompanija, pasivadinus South Puerto Rico Sugar Co., užgrobė respublikos 285,000 akrų žemės. United Fruit Co. pasisavino 2,366 akurus bananams auginti žemės.

Aluminum Corporation of America paveldėjo boksito (bauxite) kasyklą, iš kurių darosi didžiulius pelnus. New Yorko First National City bankas turi respublikoje savo skyrių ir yra vyriausias amerikinių investimentų kolektočius.

Dominikos viršininkų paskelbtas raportas rodo, kad amerikiniai investimentai 1961 metais šioje respublikoje siekė virš 250 milijonų dolerių. Tie investimentai atneša didžiulius pelnus. Jeigu So. Puerto Rico Sugar kompanija 1958 metais padarė gryno pelno (atmokėjus taksus) 122,000 dolerių, tai 1964 metais jau pasidarė aštuonis milijonus 73 tūkstančių dolerių. Tos pačios kompanijos viršininkai ir direktoriai pasiėmė 1964 m. po \$338,000 algomis ir bonusais; kurie išėjo į pensijas, gavo po \$64,000 metams. Kitos kompanijos irgi neatšliko su pelnais.

Komercijos departamento Washingtono skelbiama statistika rodo, kad Dominikos darbininkų algos visuomet buvo žemesnės už daugelio kitų Lotynų Amerikos respublikų. Žemės ūkio darbininkų algos nesiekdavo aukščiau \$390 į metus, kuomet tuo metu Kubos žemės ūkio darbininkai gaudavo iki \$1,300 į metus.

Monopolistinis kapitalas, suprantama, jokios demokratijos nepripažįsta. Jo padiktavimu Amerikos marinai padėjo įsigalėti diktatoriui Trujiliui 1930 metais. Tuo metu su Trujiliu ranka rankon dirbo mari-nų komandierius Richard M. Cutts. 1934 metais, kai pa-

mą. Bet tas neišgelbės kapitalizmo žuvimo, kaip neišgelbėjo ir Romos patricijų žlugimo. Nieko amžino pasaulyje nėra.

Kažin, ar tie mūsų korespondentai gerai daro, kada jie to paties rašinio kopiją siunčia "Laisvei" ir "Vilniaus" Man rodos, tai tik eikvojimas laikraštyje vietos.

I. Vienužis

sirodė, kad diktatorių Trujilio tinkamai apsaugos monopolistų interesus, Amerikos marinai buvo ištraukti. O kai Trujilio diktatūra buvo nuversta ir visuotinu balsavimu buvo išrinkta demokratine valdžia, tuomet buvo sudarytas suokalbis, tą valdžią pašalinti, nes pasirodė, kad jiniai nepilnai kooperuoja su Amerikos korporacijomis. Dabar ir vėl marinai Dominikos respublikoje, turinčioje tik virš 3 milijonų gyventojų.

Buvęs mari-nų generolas Butleris iš savo patyrimų parašė knygą "War Is a Racket," kurioje nurodo, kad jis pats, kaip ir kiti generolai, ištikimai dirbo "didžiajam bizniui." Prašome pasiskaityti trumputę citatą, ką jis toje knygoje rašo:

"Kaip savo krašto judriausios jėgos—Marinų korpuso — narys, aš praleidau 33 metus ir 4 mėnesius aktyvioje tarnyboje... Ištikimai dirbau didžiajam bizniui, Wallstryčiai ir bankininkams. Buvau kapitalizmo raketierius..."

Tokiu būdu aš padėjau padaryti Meksiką ir ypač Tampico 1914 m. saugiais Amerikos aliejaus interesams. Padėjau padaryti Haitį ir Kubą tinkama vieta National City banko "berniukams kolektuoti sau pajamas... 1909-1912 m. padėjau apvalyti Nikaragvą tarptautinio Browno brolių bankinio buto naudai.

1916 m. atnešiau šviesą Dominikos respublikon amerikiečių cukraus interesams. 1903 metais padėjau padaryti Honduras "teisingą" amerikiniams vaisių kompanijoms. 1927 m. Kinijoje padėjau Standard Oil kompanijai netrukdomai veikti.

Tai prisiminęs galėjau Al. Kaponiui (Chicago raketieriui—J. G.) suteikti keletą užuominų. Geriausia, ką jis galėjo padaryti, tai savo raketą operuoti trijuose miestuose. Mes marinai operavome trijuose kontinentuose!"

Tuo metu, kai gen. Butleris buvo mari-nų viršininkas, JAV marinai veikė dar tik trijuose kontinentuose, o dabar veikia jau visuose kontinentuose. Kaip pirmą jie tarnavo didžiajam bizniui, taip ir dabar. Dabar jie maskuojasi "demokratijos gynėjais," "komunizmo sulaukytojais." Tikrenybėje jie, kaip pirmiau, taip ir dabar, ištikimai gina monopolistinio kapitalo interesus. Tuo sumetimu jie ir vėl okupavo Dominikos respubliką.

J. Gasiūnas

VIEENOJE SALOJE YRA 700 KALBŲ

Amerikietis korespondentas Tillman Durdin rašo iš Naujosios Gvinėjos, tos dalies, kuri priklauso Australijai.

Jis sako, kad toje salos dalyje yra daugiau kaip 7 šimtai skirtingų kalbų. Žinoma, tomis kalbomis kalba neskaitlingos grupės. Kadangi tos grupės dar neturi savo rašto, tai mokslininkams didžiausia problema jų kalbų tyrimas. Sakoma, kad ten kalbų tyrinėtojų yra net 1,600.

F. Bonoskis

Amerikos kultūra

(Pabaiga)

Tad menas yra naudingas, jis gali tarnauti būtinai — padėti parduoti gaminis. Tačiau, — skundžiasi studija, — tipiška Amerikos korporacija kol kas parodo labai mažą entuziazmo finansiskai remti atlikimo meną.

Ir taip yra, nepaisant senkančių faktų:

„Apdėdama korporacijos pajamų mokesčių, kuris pajama apie pusę gryną pajamų, federalinė valdžia leidžia atskaityti iki penkių procentų nuo šių pajamų labdarininkams ir švietimo organizacijoms. Tuo siekia skatinti tokius atskaitinimus...“

„Neseniai Rockefellerio brolių fondas patikrino šimtą įvairios apimtys korporacijų. Buvo patirta, kad penkiadesimt penki procentai šių tų aukų menui. Bet apie pusę šių korporacijų davė menui mažiau negu vieną procentą iš visų labdarinių įnašų. Kai kuriais atvejais, kai buvo duodama didelės pašalpos. Inašai pakilo nuo trijų iki net dvidešimt du procentus...“

„Bendrai paėmus, iš visų korporacijų labdarinių įnašų sumos 1963 metais tik maždaug — daugiausia 3-4 procentai, ar kokia 16-21 milijonus dolerių, — atlieka menui.“

Taigi, Amerikos menas yra elgetiškas neturtingas ir, nuėmęs skrybėlę, lenkiasi prieš stambiusius finansininkus, prašydamas išmaldos, kurią kartais jie duoda, bet dažniausiai ne.

Padėtis iš tikrųjų yra apverttikta. Štai kas sakoma Rockefellerio ataskaitoje:

„Daugelis atlikimo meno darbuotojų menai teapmokami. Visų orkestrų muzikantai, išskyrus saujaulį mūsų stambesnių miestų ir sostinės orkestrų, uždirba vidutiniškai tik keletą šimtų dolerių per metus iš savo profesijos. Žiemos sezono, skaitant savaitės vidurkį tik apie vieną penktadalį tikrųjų vaidybinės profsąjungos narių dirba savo profesijoje. Kiti aktorai, kuriems pavyksta šiaip taip rasti darbą, dirba tik dešimt savaitių per metus. Baletų šokėjas, gal būt, gyvena užvis skurdžiausiai.“

„Salia mažų pajamų, trumpų darbo sezonų ir apskritai retų progų gauti darbą, atlikimo meno darbuotojai — o ypač muzikai — dažnai turi iš savo algos padengti dideles išlaidas kelionėms, aprangai bei instrumentams, agentų honorarams, pamokoms ir kitoms profesinėms išlaidoms. Jis dažniausiai negali naudotis socialinio draudimo ir nedarbo draudimo paslaugomis. Pernelyg daug menininkų privalo didesnę dalį savo pajamų vis dar sudaryti, dirbdami srityse, nesusijusiose su menu. Atlikimo kokybė neišvengiamai nukentčia nuo sunkaus persidirbimo — dėl to kaltas nepakankamas uždarbis ir ribotos darbo galimybės, sudarancios šį užburta ratą.“

Ataskaitoje išskaičiuojama įvairių meno sričių padėtis:

Patalpų gavimas:

„Brodvėjūje nebuvo patatyta jokio naujo teatro nuo 1928 met... Išskoda-

mos salių repeticijoms ir spektakliams, dauguma operos, baletų ir choro trupių reguliariai priverstos pasikliauti menkai tepritaikytomis mokyklų ir šiaip auditorijų patalpomis ar panašiais netinkančiais pastalais...“

Simfoniniai orkestrai:

„Stambiausi miestų ir sostinės simfoniniai orkestrai turi rimtų sunkumų, ir jų ateitis neužtikrinta iš maždaug 4,000 muzikantų, kurie juose groja, didesnė jų dauguma neturi pilno muzikinio aprūpinimo. Vidutinė metinė orkestranto alga siekia nuo 2,000 iki 9,000 dolerių. Paprastai jie turi iškoti pašalinio muzikinio ar kitokio darbo. Sostinės orkestrų padėtis dar blogesnė. — nuo 16 iki 31 savaitės, ir jų muzikantams dar labiau reikia ieškoti kito darbo, negu šiaip kitų miestų orkestrantams...“

Chorinė muzika:

„Visoje Amerikoje iš viso nėra profesinio choro, kuris dirbtų ištisus metus. Tik nedaugelis dainininkų keliuose miestuose laiko save profesionaliais choristais, bet ir šie dainuoja remiami įvairių patronų. Choristai dažnai keičiasi, ir jų lygis nėra profesionalus...“

Kamerinė muzika:

„Tie sunkumai, su kuriais susiduria kamerinės muzikos grupės, yra siaubingi. Muzikos pobūdis reikalauja paprastai nedidelės salės, ir honoraras, kurį ima net finansiskai pajėgiausias styginis orkestras, tegu ir kur kas mažesnis, negu garsaus dainininko, esti vis dėlto didelis, palyginus su galimomis kasos įplaukais.“

Opera:

„Iš 754 operos stačiančių teatrų tik 35-40 yra pilna to žodžio prasme profesionalūs, ir didesnioji jų dauguma suteikia darbo aktoriaus sezonų metu, kasmet duodami mažiau negu 25 spektaklius.“

Teatras:

„Teatras yra vienintelis atlikimo menas, kuris klesėja kaip komercinis verslas, ir buvo manoma, jog jis gali išsilaikyti. Bet iš tikrųjų komercinis teatras nyksta. Brodvėjūje vidutiniškai sumažėjo nuo 142 spektaklių kasmet 1930-1939 metais iki 63 spektaklių 1963-1964 metais. Už Niujorko sienų šis mažėjimas ne toks didelis...“

Baletas:

„Finansiniu, administravimo ir organizavimo požiūriu baletas pasaulis beveik chaotiškoje būklėje. Tėra tik vienas teatras, skirtas vien baletui, kuris veikia trejetą mėnesių per metus...“

„Taip pat yra gal kokia dešimtis žymesnių choreografų, kurie šiaip taip sudaro trupes, sukuria iš skurdaus biudžeto repertuarą ir parodo vieną kitą spektaklį Niujorke, o po to trumpam ir dažniausiai nepelningai išvažiuoja gastrolinių sezonui. Čia choreografai tikras vargas, iš paskutiniųjų taupant, surinkti šokėjus, ruošti repeticijas, išnuomoti sales ir po to duoti spektaklį auditorijai, kurią sudaro gal tik bičiuliai,

keletas entuziastų, saujaelė baletų mėgėjų ir, jeigu jam nusišypsuoja laimė, — vienas kitas kritikas...“

Taigi, šitokia yra padėtis, kurią drąsiai aprašė Rockefellerio fondo ataskaita. Tiesa, tuo siekiama pagerinti padėtį, ir, nors motyvai tai daryti gal ir nekilnūs, niekas neabejoja, kad bet koki pagerinimą sveikintų, nesvarbu, iš kur jis kyla, atlikimo meno darbuotojai, kurių gyvenimas dabar toks sunkus.

Bet šioje ataskaitoje rūpestingai pabrėžiama, kad esama tam tikrų sąlygų atlikimo menui pagerinti. Pirmoji sąlyga yra ta, kad finansinės gijos paliktų biznierių rankose (jeigu jie jau įtikinti rimtai žiūrėti į kultūrą ir finansuoti). Antroji sąlyga išplaukia iš pirmosios. Tas, kas apmoka muziką, nurodo, ką griežti. Menininkas esti maištininkas, kada jis piktuoju su savo visuomene. Tačiau kada jam moka visuomenė arba šiuo atveju turtingoji jos klasė, tada jis įtraukia savo nagus — jis darosi prijakintas ir, užuot buvęs galiną jėga, metanti iššūki kitoms jėgoms, tampa kambariniu išlaikytiniu.

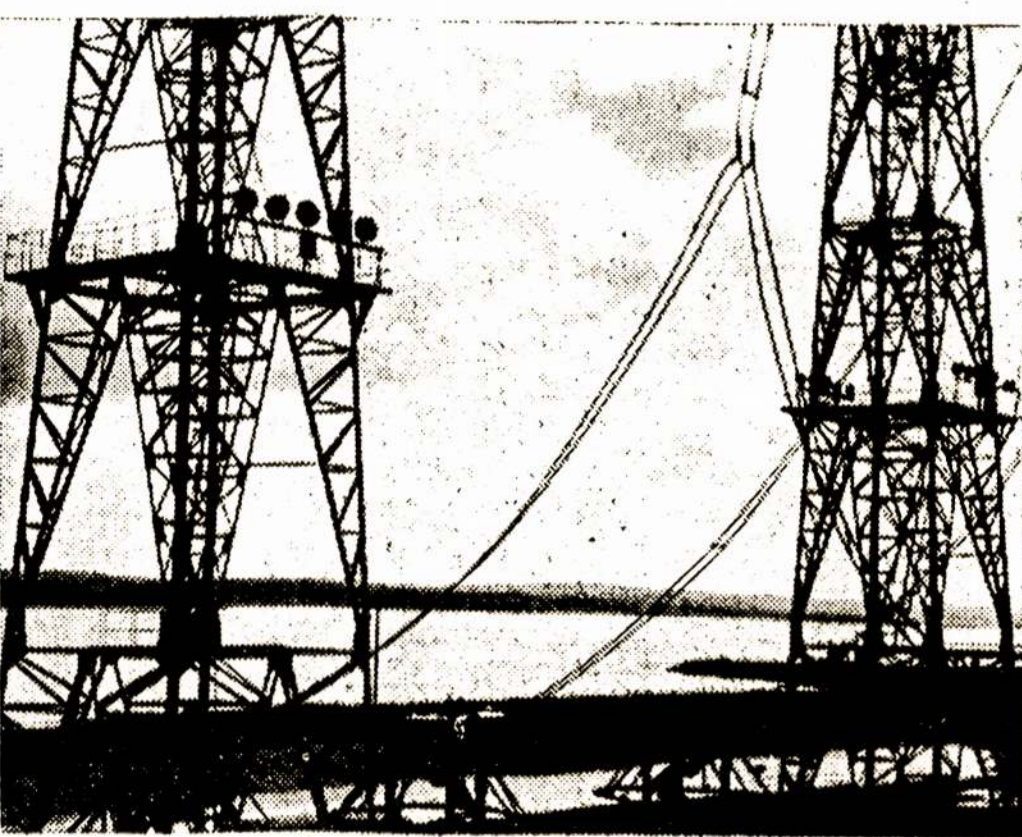
Švietimą, mokslinius tyrimus, sveikatos apsaugą, bažnyčią ir religines organizacijas — visa tai remia, ir daugelis iš jų gausiai remia, korporacijos, skirstydamos lėšas per laisvus nuo mokesčių fondus. Dabar tikimasi, kad ir meną gali paimti į šiltą prieglobstį vienas kuris iš daugelio žymesnių fondų. Ataskaitoje rašoma:

„Juntinginėse Valstijose yra apie 15,000 pašalpos dalijantių fondų. Iš šių 176 turi 10 milijonų ar didesnius fondus, ir jie disponuoja daugia kaip 75 procentais visų fondinių lėšų šalyje. Dešimt pačių turtingiausių disponuoja apie 40 procentų...“

Beveik nėra tokio universiteto, mokslinės laboratorijos, ligoninės, bažnyčios ir labdarinės organizacijos, kurios finansai nepriklausytų nuo vieno ar kelių fondų duodamų pašalpų. Šiuo būdu — o taip pat daugelis kitų subtilių būdų — intelektualinis ir visuomeninis šalies gyvenimas praktiškai yra griežtai kontroliuojamas. Kasmet duodamos pašalpos studentams, mokslininkams, rašytojams ir kitiems už projektuojamą darbą taip pat plaukia iš šių fondų. Nereikia nė sakyti, kad nė vienu iš šių užsakyty darbų nedrįstama kritikuoti ar iš esmės tirti visuomenę, kurioje tie fondai klesti ir taip stipriai kontroliuoja jos gyvenimą.

Padėtis kitose kultūrinio pasaulio srityse — kine, televizijoje, mene ir literatūroje — irgi panaši į padėtį, čia apibūdintą, kalbant apie atlikimo meną.

Mene bei literatūroje ir kitose kultūros srityse yra svarbu ne tai, kiek tomų išleista, bet jų turinys ir kokybė. Paprasta knygu leidimo statistika negali būti patikimas rodiklis, atskleidžias tikrą literatūros padėtį šalyje. Šis rodiklis privalo derintis su kokybe, kurios esminis visuomeninis poveikis šlandieniniame pasaulyje turi krypti į tai,

Prie Elektrinių miestelio Tarybų Lietuvoje

MIAMI, FLA.

Jonas Žekonis

Visiems Massachusetts valstijos pažangiečiams lietuviams ir visiems atvykstantiems į Miami praleisti žiemos laikotarpį gerai pažįstamas Jonas Žekonis — rugsėjo 22 d. staiga mirė.

Rugsėjo 24 d., šermėnijoje susirinkus skaitlingam būriui giminių, klubiečių ir draugų, po pasakytų atsisveikinimo kalbų per P. Gabrėną, V. Boviną ir perskaityto eilėraščio per I. Urboną, visi atsilankiusieji jau paskutinį sykį pagerbė Joną Žekoną už jo nesvyruojantį ryžtą per visą savo gyvenimą dirbti pažangai pagerinimui buities darbo žmonių.

Velionis Jonas mylėjo pažangą taip, kaip jis ją suprato. Skaitė pažangiąją spaudą ir visada sielojosi pažangiečių nepasėkmėmis, bet džiaugėsi jų laimėjimais. Nors J. Žekonis su savo mylima žmona Elenuke per 17 pastarųjų metų atvažiavo į Miami žiemai praleisti, kur turėjo įsigijęs geroką žemės sklypą, apaugusį tropiškais medžiais bei krūmais ir čia pasistatęs erdvų gyvenamąjį namą, bet pastoviai gyveno ir pragyvenimą pelnijosi Bostone.

Bostonas buvo jo gimtasis miestas. Čia jis pragyveno didžiąją dalį savo gyvenimo ir čia daugiausia veikė visuomeninėje veikloje.

Laikė pasaulinio karo, kada veikė nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpiti komitetas, Jonas buvo vienas iš uoliausių jame darbuotojų. Jis dirbo sunkiai ir daug. Ušėvičius, Pakalnis ir Kiškis su visa eile moterų pagalbininkių taisė ir siuvo į lietuvių Piliiečių Klubą atneštus geraširdžių aukotojų drabužius, gi Jonas Žekonis su S. Rainardu rišo juos į dideles „bėlas“, krovė į sunkvežimius vežimui į New Yorko prielauką. Per jų rankas perėjo virš 30,000 svarų bagažo.

Nebuvo Bostone rengiamos vakarienės ar pikniko, kur Jonas nebūtų praleidęs šeštadienių popiečius, suvež-

kaip plėsti taikos jėgas, auklėti naują žmogų, turintį jo samone, pakelti dvasinį ir moralinį jo lygį bent iki techninių laimėjimų lygio.

Užtenka pasakyti, kad literatūra ir menas Amerikoje, iš viso imant, šito nesiekia, nors visada egzistuoja srovė, kuri nepasiduoda apgaulei, ištvirkimui ir korupcijai, kaip yra ir kita srovė, kuri ne tik nesitaiksto su tuo, bet aktyviai kovuoja. Ateitis priklauso šiai srovei.

damas iš krautuvijų gauspandinės maisto produktų bei reikalingų joms puodų ir kitų reikalingų daiktų. Nebuvo to svarbesnio Massachusetts valstijoje parengimo, i kurį jis sausakimšai pripildęs savo mašiną jų neturinčiais draugais ir atvežęs juos į parengimą.

Miamyje Jono ir Elenutės gyvenvietės medžių paunksmėje gimė lietuvių Socialinis Klubas ir čia jis augo.

Jonas buvo vienas iš tų geraširdžių žmonių, kuris nesigailėjo laiko, darbo ir savo sveikatos gerovei draugų ir draugų.

Per pastaruosius porą metų Jono sveikata pablogėjo. Kad pataisyti ją, sustojo dirbęs. Pastoviai apsigyveno Miamyje ir tikėjosi dar ramiai pagyventi. Deja, nelaukta viešnia mirtis jo vilties siūlą ūmai nutraukė.

Būk ramus, Jonai. Padariai atlikai savo žemiškąją kelionę. Už tavo garbingus darbus tavo vienminčiai draugai atmins tave, kol patys gyvi bus.

Jono palaikai buvo sukremuoti.

Jo tėvai buvo kupiškėnai. Paliko dideliame liūdesyje savo mylimąją žmoną Eleną Žekoniene, vieną dukterį ir kur tai gyvenančius du brolius.

Du mūsų Miamo lietuvių Socialinio klubo nariai randasi sergančiųjų eilėse. Abu tvirti kaip ažuolai vyrai.

Antanas Zaviš, gyvenęs New Jersey valstijoje, turėjo rimtą operaciją, bet dabar jau po daktaro ir savo mylimos žmonos priežiūra gydosi namie.

Gretimo Ft. Lauderdale gyventojas ir Socialinio klubo narys Jonas Benekaitis, buvęs chagietis, irgi turėjo rimtą operaciją ir dar randasi Miamo ligoninėje. Jo žmona Nancy stropiai jį prižiūri.

Visi juos pažįstantieji ir draugai linki ligoniams pilnai pasveikti ir vėl grįžti į Socialinio klubo sueigas.

Viola Hagerty, buvusi worcesterietė Viola Stankutė ir pirmutinė Miamo Socialinio klubo Aido choro mokytoja, gavo širdies priepuolį ir randasi ligoninėje sunkioje padėtyje.

Visi klubiečiai ir choro nariai labai susirūpinę jos sveikata. Dar gana jauna graži mergaitė, dar jai reikėtų daug daug metų pagyventi.

S. Zavis

Camp Kennedy, Fla. — Čia sustreikavo Boeing kompanijos mašinistai, dirbą kosminių raketų gaminiame.

Worcester, Mass.

Iš Aido choro

Po ilgų vakacijų Aido choras jau pradėjom pamokas 22 d. rugsėjo. Pas visus matėsi aukštas ūpas ir draugiškumas. Gražiai dainavom ir vakaras taip greit prabėgo.

Pamokas nusitarėm laikyti ketvirtadienio vakarais 7:30. Nusitarėm ruoštis prie gražaus koncerto. Sužinojom, kad Hartfordo Laisvės choras dalyvaus mūsų koncerte. Taipgi ir mūsų choro visi šaunieji talentai ir visas choras vadovybėje Jono Dirvelio bus dainų programoje. Tai bus viena iš gražiųjų dainų švenčių mūsų kolonijoje. Na, o po koncerto pas mus visada būna šaunus banketas. Mūsų apylinkių draugai užsirekorduokite lapkričio 28 dieną, kad galėtumėte atvažiuoti į dainų šventę, kuri įvyks 29 Endicott St. svetainėje. Žinot, kad dainos pajaunina žmogaus sielą, o čia jų bus labai daug gražių ir negirdėtų.

Aido choras nusitarė priimti pakvietimą ir važiuos į Swampscott, Mass., i Tėvų ir Mokytųjų suvažiavimą duoti lietuviškų dainų programą. Mes visi jaučiamies, kad Aido Choras, vadovybėje Jono Dirvelio, nesuklups.

J. M. L.

Worcester, Mass.

Ivyko išleistuvės draugų Domicelės ir Povilo Jielskių. Buvo daug svečių palinkėti jiems geros kelionės ir laimingesnio gyvenimo naujoje kolonijoje, Floridijoje.

Mes pasigesim jų, nes dd. Jielskiai visada lankė pažangiųjų parengimus ir gausiai rėmė Aido chora ir pažangiąją spaudą. Ilgų metų ir sveikatos jums, gerieji draugai.

Jokūbas Jaskevičius rinko sveikinimus proga LLD 50 metų jubilėjaus, kuris bus atžymėtas padidintame „Laisvės“ numeryje spalio mėnesi. Kaip miela pasveikinti šį LLD 50 metų apšviėtos jubiliejų ir būti šios didžios ir garbingos draugiškos nariu. Ir tas viskas atsispindės mūsų mylimame laikraštyje „Laisvėje“, kuri per 50 metų, kaip LLD organas, aprašė nuveiktus apšviėtos istorinius įvykius. Žinome, kad bus daug sveikintojų, nes mūsų pažangių lietuvių šeima visose Amerikoje yra graži ir didelė. Taipgi jaučiu, kad visos kolonijos lauks LLD jubiliejinės konferencijos, kuri nuties gaires dėl ateinančių laikų apšviėtos veiklos.

Beskaitant knygas bei pažangiąją spaudą sužadina atsiminimus iš 50 metų LLD veiklos. Buvo surengta daug prakalbų, prelekcijų ir veikalų visose kolonijose, kur tik lietuviai gyvena. 50 metų laikotarpis taip greit prabėgo ir nei vienas nesijaučiam pavargęs. Todėl sveikinu šį garbingą jubiliejų su linkėjimais, kad mūsų išeivijoje lietuvių literatūros Draugija gyvuočių su savo gražia veikla dar daug metų.

J. M. L.

Yucaipa, Calif.

Svečiai ir graži sueiga

Pabaigoje rugsėjo mėnesio turėjom garbingų svečių ir viešnių — Juozą ir Ksaverą Karosus, iš San Leandro, ir Marytę Baltulionytę, iš San Francisco.

Jie lankėsi Los Angeles apylinkėje su svarbiais reikalais, tad atvyko ir mus, yucaipiečius, aplankyti. Pabuvę porą dienų išvyko į kitas kolonijas — Ksaverą Karosienę su taikos misiija.

Pažmonys buvo surengtas Antano ir Domicelės Shultzų stuboje. Shultzai sukvietė skaitlingą grupę lietuvių iš visos apylinkės, ir iš Redlands; visus puikiai pavaišino skania vakariene.

Idomiai pasikalbėjus su svečiais, LLD kuopos pirminkė paprašė K. Karosienę pasakyti išpūdzius iš Taikos Kongreso Suomijoje. Kaip visuomet, Karosienė neatsakė pasakyti savo žinojimą — trumpai pakalbėjo apie Taikos Kongreso svarbą ir tarimus, kaip veik viso pasaulio žmonės pasiryžusiai stoja kovon už taiką, ir kad mes taipgi turime atstia kovoti prieš karo rengėjus.

Antra kalbėtoja buvo Marytė Baltulionytė. Ji labai nuosekliai moka pareikšti savo žinojimą ir išpūdzius, ką patyrė važinėdama po Lietuvą.

Kadangi ji plačiai aprašė savo išpūdzius „Laisvėje“, todėl kalbėjo trumpai. Trečias kalbėjo J. Karosas, bet jis tik padėjo draugams už gražų prlėmimą ir puikiai vakariene.

Pirminkė užklausk dalyvių, ar egalėtų sudėti kiek aukų vedimui kovos už taiką. Pavieniai sudėjo \$41.

Vakaro sueiga baigėsi gražioje nuotalkoje, pirminkaujant M. Alvinienę.

Aukojo po \$5: A. Shultz, D. Shultz, J. Palukaitis, M. Palukaitienė, J. ir M. Dementčiai, M. Baltulionytė; po \$2: M. ir A. Pukiai, Yucapietis, Chas. ir A. Zikšai; po \$1: J. ir M. Alvinai, J. ir K. Karosai, G. ir B. Damušiai, M. Radienė, A. Peslienė. Viso \$41.

Ačiū visiems už aukas!

Vajaus reikalai

Vyksta laikraščių vajus, bet mūsų darbas dar silpnai vairuojasi. Todėl, jeigu kuriems prenumerata jau baigėsi, arba jei įdomautumėt kurį laikraštį užsirašyti, prašome kreiptis į Yucapios vajininkus. Galite pašaukti ir telefonu: 797-4670.

Mano apsigyventi

Kalifornijoje

Jau keletas savaitių čia vieši Juozas Valenta (optometristas) iš Gary, Ind. Tai Margaretos Alvinienės sūnus. Nors jis čia atvyko pasisvečiuoti, bet nesunku buvo gauti darbą prie okulistų, ir mano apsigyventi Kalifornijoje — Santa Barbara apylinkėje. J. Valentos žmona svečiuojasi Vokietijoje pas savo sesutę.

Alvinas

Valrico, Fla.

Patalsa

„Laisvėje“ iš rugsėjo 28 d., kur buvo aprašyta Klimų 55-ųjų metų vedybų suaktis, įvyko klaidų. Ten buvo pasakyta: „Matėsi Klimų duklė Mrs. J. Paulmier“. Mane buvo klaidinimai informavę, tikrumoje Klimų duklės nebuvo.

Klaidą atitaisau ir atsiprašau.

Vikūtas

LMS VEIKLA

Rašo Mildred Stensler
DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ VILNIUJE
(Pabaiga)

Ant rytojaus, Šokių šventė. Ši kartą mes dainininkai patapome žiūrovais. Minios žmonių suplaukė į Žalgirio stadioną. Vėliavos plasnėja, trimitai trimituoja ir iš abiejų stadiono šonų pradeda išmaršuoti šokių kolektyvai—vienų spalva vyrauja geltona, kitų žalia, raudona, mėlyna. Marguoja, juda spalvos ir šokiai. Vėliau sužinojome, kad šokių šventėje dalyvavo 6,000 šokėjų, 2,000 muzikantų (orkestrų ir kapelo dalyvių). Bet Lietuvoje dabar aktyviai veikia 2,850 liaudies šokių kolektyvų, Taigi ir šioj srityje reikėjo turėti konkuravimus ir išrinkti pačius geriausius, atsižymėjusius kolektyvus, dalyvaut Vilniuje.

Tradiciniai Lietuvos pradeda šokių koncertus su grakščiu, lyrininiu merginų šokių „Kėpurinė“. Taip buvo ir šioje Šokių šventėje. 100 gražių, jaunų merginų, rankose mojuojamos šiaudines kepurės, išsaulė įvairias šokio variacijas. Tai choreografija veterano laureato Juozo Lingio. Jis pats pirmiausia kaip tik po karo pradėjo populiarizuoti senus liaudies šokius. Jis jau yra sukomponavęs suvirš 50 šokių, ir jis sako, kad dar yra medžiagos iš senų laikų sukurti daugiau ir daugiau gražių šokių. Jis nenulistančiai dirba ieškodamas medžiagos ir ruošdamas naujus baletmeisterius.

Vos merginos paskutinį mostą užbaigė, kai pasipylė ant pievos 900 berniukų ir mergaičių. Šokant jie vaizdavo „Pionierių popietę“,—kaip jie mokosi, žaidžia ir linksmiasi. Tai ko. npozicija baletmeisterio V. Grivicko, o muzika B. Gorbulskio.

Po šokių jie rimtai sutūpė ant pievos ir klausėsi kito programos numerio, — tai Pajėgiųjų Pučiamųjų orkestro, kuris užgrojo E. Balsio valsa iš filmo „Kanonada“ ir baigė su Wagnerio maršu iš operos „Tanhoizer“. Toliau girdėjome ir orkestrą, kurį jie vadina kaimo kapela. Jis smarkiai užtraukė liaudišką polką, valsa ir marsą.

Gal didžiausią įspūdį šioje Šokių šventėje padarė naujas kolektyvas — pagyvenusių žmonių šokių grupė, šokanti Jubiliejinį Kadrilį. Seneliai su šiaudinėmis kepurėmis, moterys su baltais nuometais. Jų kostiumai jau nestilizuoti, festivaliniai, bet paprasti — andarokai, blizžės, sernėgos, tikrai vaizduojantys kaimišką gyvenimą. Sukinėjos jie smarkiai, šypsena nušviestais veidais. Po šio šokio vėl vaikučiai atbėga ir pasveikina senelius su puokštėmis gėlių, o seneliai vaikučius užsikelia ant pečių ir juokaudami visi draugiškai išmaršuoja!

Dar kitas naujas dalykas šioje šventėje, tai pasirodymas estradinio orkestro ir pramoginių šokių kolektyvų. Čia jau, kaip mes Amerikoje vadiname, „ballroom dancing“. Merginos ir vaikinai puikiai pasirėdę baliniais kostiumais šoka grakščiai poromis, eilutėse, rateliais. Per pastaruosius penkerius metus ar kiek įsikūrė šis naujas moderniškas menas ir labai domina jaunus mėgėjus. Matyt, kad senoji kultūra moka sugyvent su naująja.

Šokių šventė baigėsi su visu liaudies šokių kolektyvu. Vėl pasirodė puikiai, spalvingai suderintos šokių grupės, sukombinuoja 9 populiarius liaudies šokius, kaip Skeptinė, Medvilnė, Klumpakojis, Keturėlis, Suktinis ir t.t. Šokėjai nepamiršta ir savo mokytojų vadovų, dirigentų, — apvainikuoja juos ažuolų vainikais ir stiprūs jaunuoliai iškelia juos aukštyn... Valio! Valio! Valio!

Dvidešimtpenkmčio Dainų ir Šokių šventė baigėsi triumfališkoje atmosferoje. Tos šventės mus turistus nuteikė labai puikiai. Iš tikro, kaip viena turistė pareiškė: Rodosi, kad visa Lietuva dainuoja ir šoka!

Stoughton, Mass.

Norkienės laidotuvės

Ona Norkienė (Barnytė) mirė rugsėjo 19 dieną, o palaidota rugs. 23 d. Buvo pašarvota James B. Cotter koplyčioje. Buvo daug lankytojų ir gražių gėlių prie jos karsto. Į Melrose kapines, Brocktone, velionę skaitlingai palydėjo. Koplyčioje ir ant kapinių atsišveikinimo kalbas sakė George Shimaitis.

Velionė buvo laisvų pažiūrų, skaitė mokslines knygas, „Laisvę“, dirbdavo parengimuose, priklausė prie vietos lietuvių pažangiečių organizacijų, kaip tai United Lithuanian Society, Moterų Apšvietos klubo ir LDS 71 kuopos. Todėl ir jos laidotuvės buvo laisvos nuo religinių prietarų. Garbė už tai jos šeimai, kad pagerbė motinos ištikinimą ir palaidojo laisvai, kaip ji gyveno. Iš jų elgesio galėtų paimti pavyzdį ir kiti tėvų vaikai.

Liko liūdinčios dvi dukros: Biruta ir jos vyras Frank Jacobs, kurie sykiu gyveno su Norkiene; Anna ir jos vyras John Korszis,

gyvena Manchester, Conn., ir anūkai, taipgi seserėčios Suzanna Kazokytė ir Aldona, gyvenusios New Yorke, o dabar Pensilvanijoje.

Iš Lietuvos paėjo iš Rutkiškių kaimo, Eržvilko parapijos.

Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į United Lithuanian namą ir tinkamai pavaišinti.

George Shimaitis

Brockton, Mass.

Piesėjas John Stockus sulaukė 71 metų amžiaus. Rugsėjo 25 d., pas A. Belius, jo žmona surengė parę. Svečių dalyvavo apie 30. Visi linksmi praleido laiką ir palinkėjo Jonai sveikatos ir dar daug metų gyventi, taipgi pasirodyti su jo gražiais piešiniais.

Manau, kad būtų naudos, jeigu jo piešinių būtų surengta paroda Lietuvių Tautiškaime Name.

Linkiu Jonui sveikatos ir daug laimų.

George Shimaitis

Jei Tamsta negali gauti Laisvės naujo skaitytojo, tai ir jos vyras John Korszis,

New Jersey naujienos

Profesorius E. Genovese ir rinkimai

New Jersey valstijoje šį rudenį įvyks nemaži rinkimai. Bus išrinktas gubernatorius, keletas seimelio narių ir miestų-miestelių įvairūs urėdininkai.

Svarbiausia kova eina už gubernatorių. Kaip iki šiol buvo, tai valstiją valdė abi partijos. Gubernatorius buvo demokratas, o seimelio abu butu valdė respublikonai. Tai, suprantama, neįsiskandžiai.

Ant demokratų tikieto eina tas pats gub. Hughes, o ant respublikonų — seimelio sen. W. Damont. Abu kandidatai stovja už valstijos taksus. Tačiau Dumontas smarkiai puola Hughesą už jo visokius „griekus.“ Bet Hughesas atsikerta.

Dumonto svarbiausias užsiuolimas ant gub. Hughes yra, kam jis nepašalino profesorius Eugene Genovese, kam jis palinkėjo, kad Vietnam laimėtų Vietkongas. Hughes jam atsakė keletą sykių mandagiai, kad jis stovja už laisvą minties išsireiškimą ir akademinę laisvę, ir pridūrė, kad jo oponentas vartoja nacių taktiką „of the early 1930 when books were burned and professors were jailed.“

Profesorius pusę palaikė Rutgers universiteto vadovai, kur jis profesoriavo — fakultetas, studentų ir Amerikos Profesorių asociacija.

Dabar vėl vyks didelės diskusijos konstitucijos klausimu, suorganizuotos New Brunswicko Rutgers

Universiteto profesorių tema: Civilinė ir akademinė laisvė. Atsibus Record Hall. Prasidės rugsėjo 29 d. 10 v., ir tęsis iki 6 val. ryto, rugsėjo 30 dienos. Tose pamokose — diskusijose dalyvaus: Carton Jefferson, istorijos profesorius iš Rutgers Universiteto, Slaughter Lynd, istorijos profesorius iš Yale Universiteto, James Mellen, politinių mokslų profesorius iš Drew Universiteto, ir kt. Taip pat yra užkviesti tame mitinge dalyvauti keturi gubernatoriai iš šių valstijų: New York, Pensilvanija, Michigan ir Idaho.

Pirmesni pranešimai buvo, kad jie dalyvaus ir respublikono W. Dumonto kampanijoj už jo išrinkimą gubernatorium.

Rinkimų kampanija jau pradeda įsisiūbuoti. Respublikonų pusėj jau dalyvavo K. B. Keating, buvęs senatorius iš New Yorko valstijos. Jis mano, kad N. J. rinkimus laimės respublikonai, nes pereinot karo „beibės“ jau suaugo ir dalyvaus šiuose balsavimuose; senieji esą pripumpuoti visokių nesamonių prieš respublikonus. Sprendus konferencijoje jis pareiškė, kad respublikonai dės visas pastangas, kad respublikonai laimėtų.

Taip pat lankėsi ir buvęs JAV prez. D. Eisenhower. Jis papasakojo tą pačią melodiją, kaip ir visuomet, kad neduotų įsigalėti „vienai partijai“, nes, kai nebus opozicijos, tai „žūsianti demokratija.“ Manoma, kad jo atsilankymas buvo tikslu gauti pinigų rinkimų kampanijai.

Kaip pavyko Eisenhoweriui, nepranešama; žinios sako, kad respublikonų partijoj tie laikai praėjo, kada turčiai duodavo jiems krūvas pinigų; daug lengviau esą gauti pinigų demokratams.

Demokratai irgi nesnaudžia. Jie turėjo parengimą su \$100 įžangos. Prezidentas Johnsonas prisieunt savo atstovą į tą parengimą su instrukcija, kad pasakytų, jog prezidentui gub. Hughes esąs reikalingas, ir kad jis „geras gubernatorius biznieriams, unijoms ir paprasčiausiems darbininkams.“ Ragino jo nepamiršti rinkimuose. Parengimas davė pelno \$125,000 Hugheso kampanijai.

Taipgi nutarimas yra, kad netolimoje ateityje bus panašus parengimas su įžanga \$250. Atrodo, kad demokratų triumfuoją. Prie to, dar atrodo, kad beveik visos unijos indorsuoja demokratams ir už juos darbuojasi.

Andai įvykusioj New Jersey AFL-CIO konferencijoj svarbiausias klausimas ir buvo kaip tik šie rinkimai.

Ignas

Gėlas ir sūrus vanduo

Jeigu prie jūrų vandens priskaityti ežerų ir upių vandenį, tai septynis dešimtadalis visos Žemės žemės vandens. Bet žmonės yra stoka gėlo vandens, nes pasaulinio vandens kiekio 97% sudaro sūrus vanduo.

Kita priežastis dėl stokos gėlo vandens yra ta, kad žmonės užteršia daugybę upių ir ežerų vandenį, taipgi nesistengia upių vandenį sutaupti rezervuoruose, o jis nuteka į jūras.

Brockton, Mass.

Iš streiko lauko

Jau buvo rašyta, kad čionai sustreikavo dviejų Knapp Shoe Co. dirbtuvių darbininkai. Į streiką išėjo apie 700 darbininkų. Streikuoją jau penkta savaitė. Brotherhood unija ir kompanija sutiko, kad darbininkai grįžtų į darbą ir vėliau išrištų nesutikimus dėl algų nukirtimo. Bet streikieriai turi Rank and File Committee, su kuriuo unija ir kompanija nesiskaito. Jie streiką tęsia.

Vietiniam laikraštyje „Enterprise“ rugsėjo 18 d. pasirodė šio komiteto sekamas atsišaukimas:

To All Knapp Employees and Brockton Area Shoeworkers

The Knapp Shoe Company has for 4 weeks refused to meet with their Employees' elected representative.

Both Union and Company cite various labor laws that supposedly prohibit such a meeting with us, the people who work at the bench and are most concerned in the present stoppage.

1—There is no truth in this. We have a right as employees to retain legal counsel and air our grievances to our employer.

2—Our union has continually failed to represent us.

3—Prices that have been negotiated for 30 years are being swept away by the company's wage-cutting policies that belong back in the 1930s.

4—It is time the company and union took a long hard look at their policy of refusing us our legal rights as employees.

Chairman

Lawrence C. Proctor
11½ Howland St.
Plymouth, Mass.

Abejose dirbtuvėse darbai suparalyžuoti.

George Shimaitis

„Laisvės“ Nr. 75 (rugsėjo 21 d.) tilpo Marijonos Gutauskienės padėka. Praleista, kad ji širdingai dėkoja savo vaikams—John ir Stella Gutauskams ir jų vaikams, taipgi dukteriai Stefanijai ir žentui Benny Sautkams ir anūkams. Didelis aciū už dovanas. Aciū Beir kitiems už gėles.

tei Petrick ir Elsei Zalesky

Geo. Shimaitis

Is kur yra kilę Amerikos indėnai

Iki dabar mokslas mokė, kad Ameriką žmonės apgyveno iš Azijos, ateidami iš Sibiro per Beringo sąsiaurį. Tą mokslą remia atrandamos liekanos.

Bet dabar yra spėjiojimo, kad galėjo į Pietų Ameriką atvykti žmonių ir iš pietryčių Azijos. Ten Ramiajame vandenyne yra virš 12,000 salų ir salačių. Seniau jų buvo dar daugiau.

Tarp senovės žmonių įrankių liekanų Pietų Amerikoje yra panašumas į pietryčių Azijos tų laikų žmonių įrankius.

Tokio. — Kilo galsras Jungtinių Valstijų militarinėje bazėje ir sudėgė 12 JAV jūrininkų.

Aro pasikalbėjimas su liūtu

Susitiko paukščių valdovas aras su žvėrių valdovu liūtu ir jie nuosirdžiai pasikalbėjo, savo bėdas išsibėdavojo.

Aras klausė liūtą: —Drauguži, ar tu esi laimingas, ar patenkintas savo karališkuoju gyvenimu? Kuo tu nori būti?

Liūtas atsakė:

—Nors aš esu didžiausias, gražiausias, stipriausias, nors mane pripažįsta valdovu, man garbė teikia, mane pripažįsta nepaprastu, garbingiausiu, bet aš esu sunkiausiai pasotinamas, todėl esu nelaimingiausias. Aš esu alkanas ir alkanas. Mano didelis ir stiprus kūnas reikalauja daug maisto, o aš sunkiai pagrobiu kokį gyvį. Nuo manęs visi bėga. Kada pagrobiu gyvį, tai persiėdu ir sergu, kenčiu nuo persiėdimo. Medžio to į mane persekioja, sąudo, kaip grobuonį, kenkėją. Aš esu nuolat baimės apimtas, todėl irgi nelaimingas. Mane nuolat kankina alkis, persirijimas ir baimė. Tai yra mano nelaimingo gyvenimo trys priežastys. Aš noriu būti mažu naudingą žvėreliu, kuris visada būna sotus ir bebaimis. Reiškia, būna laimingas. Geriau būti sociu ir laimingu katinu, negu alkanu — nelaimingu liūtu. Katinas—laimingesnis už liūtą.

—O tu kuo nori būti, ar tu laimingas? Ar tu patenkintas? —klausia liūtas savo draugą (pagal užimamą vietą) paukščių valdovą arą.

Aras atvirai dejuoja:

—Aš nors esu paukščių karalius, esu gražiausias, stipriausias, g a b i a u s i a s paukštis, bet aš esu nelaimingas. Mane, kaip ir tavę, nuolat kankina alkis, persirijimas ir baimė. Aš noriu būti mažu, paprastu, naudingą paukščiu, kuris turi sotų ir ramų gyvenimą. Aš pavydžiu žvirblui naudingo ir laimingo gyvenimo.

Valeika Povilas

Suimtas gydytojas, abortų „specialistas“

Philadelphia, Pa. — Policija suareštavo gydytoją Felix Spector, 48 metų amžiaus, kaltindami jį atlikime nėščioms moterims abortų.

Policija sako, būk šis gydytojas š. m. birželio 6 d. padarė operaciją (abortą) nėščiai 18 metų mergėi — televizijos aktorei (kurios vardo spauda kol kas neskelbia).

Abortas buvo padarytas tūlame motelyje. Policija, beje, sako, kad sustektas gydytojų samokslas daryti abortus visai eilei moterų ir merginų. Esą, policija jau seniai stebėjo „fabriką“, kuriame gydytojai atlikdavo abortus, o dabar tas „fabrikas“ jau negalėsias toliau veikti.

Paryžius. — Prancūzijos Užsienio ministras Couve de Murville spalio 28 d. vyks į Maskvą.

Tel Avivas.—Izraelis kaltina Jordaną, kad jo pasienio sargai buvo įsiveržę į Izraelio teritoriją.

Philadelphia, Pa.

Philadelphia aplanko daug turistų. Aplanko Nepriklausomybės svetainę. Sakoma, šiais metais lankėsi trys milijonai, — 20 procentų daugiau negu pereiniais metais.

Su rugsėjo pradžia atsiradę mokyklos. 108 mokytojai neatėjo į darbą, 9 mokyklos vaikus turėjo perkelti į kitas mokyklas. Nėkurie mokytojai pranešė sergą, atsarginių nesiranda. Valdininkams galvos užkodu: kodėl taip įvyko? Ateitis pasakys, kodėl.

Rugsėjo 10 d. mirė Ona Kibartas (Vaitkus). Palaidota Holy Cross kapinėse.

Buv. tymsterių 107 lokalo sekretorių Edw. F. Walkerį teisėjas Abraham F. Freedman nubaudė pasimokėti \$1,000 už neteisingą liudijimą teisme, panaikindamas metus kalėjimo.

Public Welfare pareigūnas Arlin M. Adams praneša, kad rugpjūčio mėnesį valstija šelpė 373,081 asmenų.

Ralph Doktors, 1611 Tus-tin St., praneša policijai, kad kelis kartus jo kieme padegami kryžiai ir namas ap-
teptas nacių svastika. Poli-cija mano, kad tai padarytų darbas.

National Biscuit kompanijos 11,000 darbininkų yra streiko lauke už pakėlimą uždarbio. Tai paliečia ir 13 kitų miestų kuriuose kompanija turi dirbtuves.

Philadelphijos požeminiuose ir viršutiniuose traukiniuose bus įvesta telefonai traukiniu vairuotojų būde-lėse, kad, išdėstius nelaimę ar užpuolimus, vairuotojas galėtų pasaukti policiją. Kiekvienas vairuotojas tu-rės savo telefoną. Ši siste-ma, sakoma, bus geresnė apsauga važiuojantiems.

Tariame nuoširdų aciu draugams Muzikėvičiam Budd Lake, N. J.; kurie mus aplankė, — seni bičiuliai. Ona yra LDS 133 kuopos, Jersey City, sekretorė. Prieš penkerius metus jiedu pasi-statė vienai šeimai namą ne-toli ežero Budd Lake. Tuomet ten gyveno gražūs skai-čius lietuvių, o dabar, sako, liko tik keturios šeimos.

Piliētis

Niekšo moralė

Jaunas vilkas klausia se-nesnį vilką: "Kodėl žmonės myli karves, kurias maitina, šiltoje tvartuose laiko. O vilkų nekenčia. Vilkams nieko gero neduoda. Dar vilkus persekioja, žudo?"

Senis vilkas taip paaiški-no: "Karvės turi ragus: kuriais gali bėgti žmones. Ragų žmonės bijo, todėl ir myli karves. Jeigu vilkai ragus turėtų, tai vilkų žmonės bijotų ir iš baimės juos mylėtų, iš baimės ir vilkams tik gerą darytų".

Žvirblis, išgirdęs vilkų pasikalbėjimą, pasakė: "Būkite jūs, vilkai naudingi, kaip karvės, tada ir jus mylės. Dėl naudos myli, o ne iš baimės!"

P. Valeika

Waterbury, Conn.

Iš LLD 28 kuopos veikimo

Rugpjūčio 29 d. pas Dr. Joną Stanislovaitį, jo gra-žiame sode, spaudos nauda-turėjome parengimą — pie-tus. Svečių buvo vidutiniai, iš kitų kolonijų ir New Yorko. Kalbų programėlės publika klausėsi atidžiai. Diena buvo nelabai tinka-ma parengimui, bet daly-viai buvo pasitenkinę. Ma-riutė Ulozienė buvo paruo-sus karštos kavutės.

Kad parengimas geriau pavyktų, draugės ir drau-gai prisidėjo su darbu ir dovanomis. H. Radžiūnas dovanavo keptų makaronų, M. Raškauskienė — agurkų, M. Svinčūnienė — daržovių, Klem Yenkeliūnienė — smul-kių daiktelių, Soliūnienė, iš New Haveno — gražių daik-telių, Ona Šilkienė — pasi-darbavo su bilietukais. Vi-siems dėkui už dovanas. Rengėjai dėkingi drau-gams, kurie prisidėjo darbu, tai ir parengimas buvo sėk-mingas.

Susirinkimas

LLD 28 kuopos yra šau-kiamas susirinkimas labai svarbiam tikslui. Jis įvyks sekmadienį, spalio 3 d., 103

Green St. name, viršutinėje svetainėje. Pradžia 2 valan-dą dieną.

Kaip yra žinoma, LLD 50-ties metų sukakties pro-ga yra šaukiamas Draugi-jos suvažiavimas New Yor-ke. Mūsų kuopa šiame susi-rinkime išrinko delegatus. Taipgi LLD Trečios ap-skrities metinė konferenci-ja įvyks lapkričio 21 d., tai išrinksim ir į ją delegatus. Visi nariai raginami daly-vauti.

Klementina Yenkeliūnienė

Kodėl "oisteriai" gamina perlus

Natūraliai perlai yra brangūs, nes juos austrės ("oisteriai") pagamina "sa-vo valia". Austrė, kad gau-tų maisto, atidaro savo kie-talukštį. Pasitaiko, kad į vidų įkrinta žvyro šmotelis. Jis erzina austrę, tai ji, be-sigindama, žvyro gabalėlį apdengia tokia medžiaga kaip ir lukšto sienelės.

Dirbtiniai perlai yra gaminami taip: į "oisterio" vidų įdeda žvyro gabaliuką ir jį nuleidžia į tam tikrą tinklą jūron. Už kiek laiko "oisteriai" iškelia ir iš jo iš-ima perlą.

MIAMI, FLA.

Mirus

Jonui Žekoniui

Reiškiame giliausią užuojautą jo žmonai Elenutei, dukrai Jacqueline, broliams ir visiems giminėms ir draugams.

J. Smalenskas
G. A. Deniai
A. Navarauskas
J. A. Sliekai
K. H. Daulianskai
Ona Martin Dykstra
G. H. Mikitai
M. P. Gabrėnai
P. O. Skeberdžiai
S. B. Zavis
M. A. Valilioniai
A. Bečienė
A. S. Meisonai
J. A. Jackus
W. E. Lacks
Mr. ir Mrs.
Edw. Stupelis
J. M. Koch
P. Urboniūtė
V. Vaiss
J. A. Birštonai
K. M. Tamošiūnai
W. A. Ragis
S. A. Kanapiai
A. Paukštienė
R. M. Čiuladai

Mrs. Ragis
Edna Rebakoff
V. J. Stankai
R. Krasauskas
K. Sharken
V. M. Bovinai
G. Suvokas
John Andrus
M. J. Zynsky
S. Zaveck
G. Bendoraitis
M. Cvirkienė
K. C. Aimonai
J. Shvorts-Svarstis
A. Kodokas
Mr. ir Mrs. Krup
P. Kriaučiukas
J. R. Staponkevičiai
P. A. Johns
K. Aleksynas
J. S. Thomsonai
Ig. Urbonas
Olga Šimkus
G. Vigin
S. J. Šukaičiai

HUNTINGTON, N. Y.

Mirus

Onai Gaškauskienei

Reiškiame gilią užuojautą jos šeimai — vyruui A. Gaškauskui, sūniui, marčiai ir dviems anūkėms, Taipgi visiems giminėms.

M. Kavoliūnienė
Mrs. Juozavitas
J. Karpiai
A. Borzdis
J. Anglis
Mrs. Raubas
N. ir B. Skubliskai
A. Bistras

P. Bečis
J. Karpčinskai
B. Kutkus
F. J. Klastauskai
Julia Stankevich
Ona Balvočienė
J. N. Kauliniai
S. Večkys

Apie negrus JAV pietų valstijose

Alabamoje negrai sudaro vieną ketvirtadalį galinčių balsuoti žmonių, jų ten yra 500,000. Čia paduodame ir kitose valstijose skaičių tik tų negrų, kurie pagal amžių galėtų balsuoti.

Georgia valstijoje galinčių balsuoti negrų yra 670,000, tai vienas ketvirtadalis valstijos to amžiaus žmonių.

Louisiana: baltųjų yra 1,350,000, o negrų 540,000. Mississippi: baltųjų 794,000, negrų 500,000.

So Carolina: baltųjų 975,000, negrų 404,000.

North Carolina: baltųjų 2,150,000, o negrų 600,000.

Virginia: baltųjų galinčių balsuoti yra 2,060,000, o negrų — 480,000.

Kokie siekiai Amerikos negrų moslemų?

Pirma, negu Amerikos negrų judėjimas išsivystė į kovas už teisę gyventi kaip žmogui, mes negirdėjome apie moslemus (muslems). Kas jie per vieni? Ko jie reikalauja ir koks jų tikėjimas?

Man teko gauti jų pro-gramą su visais jų tikslais ir nurodymais, ko jie siekia.

Jų reikalavimai griežti, įdomūs ir keisti. 4-tame savo programos punkte jie nurodo, kad jeigu "mes negalime bendrai sugyventi su baltaisiais, tai mes no-rime paskyrum savo tautos, su pilnomis teisėmis Ame-rikos kontinente ar kur ki-tur." Jie tiki, kad Ame-rikos valdžia ir vergų savi-ninkai, kuriems negrai su-kūrė turtus, skurdę ir ver-gavę per 400 metų, yra jiems, negrams skolingi turtu ir teisėmis. Jie ty-čiojasi iš Johnsono išleisto "lygių teisių" įstatymo. Da-bar, jie klausia, už ką jie turi balsuoti: už pietinių valstijų kuklusklanus, ku-rie juos vergė ir lincavo, arba už šiaurinių valstijų kandidatus, kurie neduoda jiems teisės gyventi, lavin-tis amatų ir lygios teisės gauti darbą?

Ar kas norės, ar nenorės, negrai turės turėti teisę statyti savo kandidatus dėl išrinkimo valdininkais. O labiausiai pietinėse valsti-jose, kur negrai daugelyje vietų sudaro daugumą gy-ventojų. Prezidento John-

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

MALE and FEMALE

TAILORS. 5 yrs. exp. Perform by hand and machine. The more difficult tasks in the making of ready to wear suits and top coats. E. G. basting, felling, joining linings, setting sleeves, collars, making pockets, etc., and other related duties as required. PAT GAT CLOTHES CORP. 2200 Arch St., 7th fl. (77-81)

HOUSEKEEPER. Sleep in, downstairs work. Plain cooking. No laundry. Small adult family. Sunday & Wednesday off. References required. Tel. 3-7 PM. MI. 2-7299. (78-79)

Santo Domingo. — I Do-minikos respubliką sugrįžo buvęs jos prezidentas Juan D. Bosch, kurį militaristai nuvertė prieš porą metų.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED MALE

PLUMBER. Suburban jobbing shop, guaranteed yearly job for right man. Call TU. 4-1703. Evening or Sunday call TU. 7-3050. (77-80)

DRYWALL TAPERS and FINISHERS. Work available Philadelphia and New Jersey areas. Call bet. 8 AM & 5:30 PM. EL. 6-8330. (77-83)

WOODWORKER. Cross cut for rip saw operator. Experienced on wood parlor frames. Apply—1631 S. Water St. (77-78)

TREE MEN. Experienced climbers wanted. Steady work for good men. Call MO. 4-3200. (77-83)

WELDERS. Heliarc. Must be experienced on lite gauge stainless steel commercial kitchen equipment. Plenty of over-time. Apply ORIGINAL METAL MFG., 919 N. 5th St. (77-78)

MOLDING MACHINE OPERATOR. Injection molding. Familiar with all thermoplastics. (Over-time) 9-5. DI. 3-6511. (77-81)

MEN. Foundry work, steady. Apply BARRY BRONZE BEARING CO. 7th & Bulson, Camden, N. J. (78-83)

JOURNEYMEN. Die Cast Die Makers. Boring Mill Operator. Keller Operator. Deckel Operator. Radio Drill Operator. Only men exp. in building die cast dies or plastic molds need apply. REBMAN PRODUCTS CORP., 12265 Dixie Ave., Detroit, Mich. 313-538-6866. (76-78)

HELPERS. Some fabrication shop experience required. Familiar with all types of air tools, grinding, sand-ing, etc. \$2.52 per hr. Fringe ben-efits. Long range program. Apply in person, shop supt., Mill Rd. off Penna. Ave., Oreland, Pa. ACME PROCESS EQUIPMENT CO., CA. 4-1222. (77-79)

BOILER MAKERS. Operate plate rools, shears, punch presses, brake, etc., all around exp. In medium to heavy fabrication. Excellent pay. Fringe benefits. Long range em-ployment. Apply in person. Shop Supt. Mill Road, off Penna. Ave., Oreland, Pa. ACME PROCESS EQUIPMENT CO. CA. 4-1222. (77-79)

MEN WANTED. (1) Set-up man — Lead man, press die and machinery. Metal fab-rication. (2) Set-up man — press die and machinery tube bending exper. (3) Working foreman. High school grad. with mechanical back-ground. (4) Maintenance man. Salaries commensurate with experience. All year round employment. Apply at FINKEL OUTDOOR PRODUCTS, INC. 141 Lanza Ave., Garfield, N. J. (77-79)

PLASTIC SHOP. Needs man with fabricating expe-rience. Capable of running presses. Fair rate for fair man. Call after 1 P. M. PI. 4-3225 for appointment. (77-78)

on garden type apts. Steady em-ployment. \$3.50 per hour, plus full life insurance, accident, wily income & hospitalization benefits. Call for appointment 609-966-5616. (77-80)

REFRIGERATION SERVICE MAN. Fully experienced in domestic re-frigerators. Steady employment. Union benefits. Call CE. 6-3400 for interview. (77-80)

HAND BASTERS. For men's sport coat shop. Baste linings. Permanent employment. Good wages. Report to JOSEPH COHEN, 7th fl., 2200 Arch St. PAT GAT CLOTHES CORP. (77-81)

PLUMBERS. Mechanics only. Exp.

HELP WANTED MALE

BAKER. Experienced bench hand. Danish and sweet dough. Day work. Apply at—650 E. Erie Ave. (74-78)

IRON WORKER. Experienced in welding, brake and shear work. Steady employment. 9030 State Road. (74-80)

BAKERS HELPER. Doughnut frying and cake icing. 5 day week. Time and half after 40 hours. Fringe benefits. LEE WALKER, 5910 Crescent Blvd., Pennsauken, N. J. Suburban Bakery. (76-81)

ENGINEER. Grade "A" License. 11 P. M. to 7 A. M. Call FRED CONRAD CE. 6-8200. (76-84)

SEWING. Machine repair & warehouse man. Steady income. World wide company. Benefits. Phone Mrs. Malatesta. WA. 5-5024 (74-79)

PLUMBERS. Mechanics & helpers. Must have experience on new work. Steady work & good wages, paid for legal holidays and vacation. Apply ready for work. 7:30 A. M. Farm House, opposite water tower, Rt. 70, Marlton, N. J., or call after 6 P. M. 609-RO. 7-2086 or DA. 9-4478. (74-80)

AUTO PAINTER & HELPER. Top wages, A-1 working conditions and fringe benefits. Call 275-9841, vicini-ty Norristown, Pa. (76-82)

FITTERS. Exp. in fabrication of tanks, pressure vessels, etc. Perm. job for qualified men. Excel. pay. Fringe benefits. Over-time. Apply in person. Shop Supt., Mill Rd., off Penna. Ave., Oreland, Pa. ACME PROCESS EQUIPMENT CO., CA. 4-1222. (78-80)

AUTOMATIC TRANSMISSION REBUILDERS-INSTALLERS. For new AAMCO Shop. Opening in Woodbury, N. J. Opportunity for advancement to management. Call 609-663-6768. (78-82)

HOUSEMAN. Plain cook, live in. 4 adults. Recent references. ME. 9-1114 or ME. 9-0456 (76-80)

EXPERIENCED CARPET INSTALLER. Good pay. Steady work. ADAM T. GIEMZA Custom Carpet Service WI. 5-1816 (76-78)

Help Wanted—Female

HOUSEKEEPER. COOKING, companion to woman. Preferably able to drive a car. Intelligent person. 5 day week. Call CU. 9-7800 or LI. 8-5883. (77-81)

WOMAN. Experienced in Jewish, Hungarian German cooking and baking. To work in Kosher Catering Kitchen. Call DA. 4-0890. 9-5 PM. (77-78)

HOUSEKEEPER. Live in, private room and bath. General duties. Good salary. Must be experienced, with references. Call MR. MATTEL WA. 5-2382. (77-79)

WOMEN. Refined, with excellent references for general housework and cooking. 3 adults, 5 days. Own room, bath, TV. \$60. TU. 7-2841 or write Box 6 A. (78-79)

HOUSEKEEPER. Live in, 5 1/2 days, gen. cleaning & care of girls. Ages 10 mos., and 2 1/2 yrs. Must be dependable and love children. Refs. \$45 a week, plus paid vac. Camden sub. 1-609-428-7645. (78-81)

Pranešimas

WORCESTER, MASS.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugi-jos rengia specialius pietus Olym-pijos parkui pašaukti, kurie įvyks Spalio-October 3 d., 1 val., Olympia parke. Kviečiame visus narius ir rėmėjus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti, kol oras nešaltas. Parko komisija

PHILADELPHIA, PA.

LDS 5 kuopos susirinkimai įvyksta kas antrą trečiadienį kiekvieno mė-nėsio pas sekretorę O. Zainieraitienę. Valdyba (78-79)

Paieškojimas

Ieškau savo sesučių Uršės Zitke-vičienės ir Marės Leikauskienės Dviliakų. Jos gyveno smetoniniams laikais. Skrentų mieste. Prašau jas pačias, jų vaikus arba jas pažįstančius atsiliepti. Būsiu labai dė-kinga. Prašau rašyti atsakymą šiuo adresu:

Kašiadorių rajonas
Paparčių paštas ir kaimas
Lithuania, USSR

JAV privalo pasitraukti iš Vietnamo, sako Gromyko

Jungtinės Tautos, N. Y. — Rugsėjo 24 dieną Jungtinių Tautų asamblėjos sesijoje kalbėjo Andrejus Gromyko, Tarybų Sąjungos Užsienio reikalų ministras.

Jis griežtai kritikavo Jungtines Valstijas už karą Vietname. Sakė, kad JAV bombarduoja Pietų ir Šiaurės Vietnamo miestelius, kaimus, naikina susisiekimo priemonės, žudo senelius, moteris ir vaikus.

Gromyko sakė, kad Jungtinių Valstijų karas nepateisinamas, kad tai atvira agresija — užpuolimas silpnės valstybės.

TSRS Užsienio ministras reikalavo, kad JAV tuojau susilaikytų nuo bombardavimų, kad besąlyginiai pasitrauktų iš Pietų Vietnamo, kitaip ten nebus galima pasiekti taikos.

Džiaugiuosi aplankiusi Lietuvą

Sunkaus gyvenimo verčiama, išvykau iš smetoninės Lietuvos į Argentiją prieš 35-erius metus. Vėliau su vyru ir dukryte Irena atvykome į Jungtines Valstijas. Sunkiai dirbdami ir rūpestingai taupydami, įsigijome namelį ir pasijutome kiek žmoniškiau begyvenę.

Bet troškimas aplankyti Tarybinę Lietuvą buvo nesuvaldomas. Tačiau pirma nusprendėme leisti Lietuvon dukrytę Ireną, kuriai viską savo gyvenime skiriame. Išleidome ją su pirmąja amerikiečių lietuvių turistų grupe 1959 metais. Kelionė jai labai patiko.

Gi šiemet ir pati nusisprendžiau savo gimtinę aplankyti. Išvykau su trečiąja turistų grupe.

Nepaprastai džiaugiuosi Lietuvą aplankiusi. Gyvenimą Lietuvoje radau jau daug geresnį negu buvo pabėgėlių garbinamoje „nepriklausomoje“ smetoninėje Lietuvoje. Tai ryškiai pamaciau aplankiusi savo brolių Adomą su šeima gimtajame Alytaus rajono Leonių kaime ir savo vyro brolių Joną B. A. B. A. su šeima Lazdijų rajono Bačių kaime. Visi džiaugiasi geresniu gyvenimu. Labai gerėjausi jaunimu — sveiku, gražiu, linksmu jaunimu.

Apie miestus galiu tik patvirtinti tai, ką jau yra rašę kiti turistai.

Kaip buvusi argentinietė sutikau daugelį iš Argentinės sugrįžusių ir apsigyvenusių lietuvių, ir visur pasijutau kaip namie, tarp senų draugų. Kaip mus riša bendra praeitis: bėgimas nuo smetonizmo, sunkus gyvenimas ir veikla Argentinoje. Su jais susitikus jaučiamės kaip gimnės, kaip vienos šeimos nariai.

Spaudoje esu skaičiusi, kad kai kurie argentiniečiai vėl sugrįžo į Argentiją ir reiškė savo nepasitenkinimą tarybine santvarka. Jie, mat, buvo atvykę į karą nuteriotą Lietuvą rojus ieškoti peranksti. Bet su kuriais argentiniečiais Lietuvoje teko kalbėtis, visi reiškė savo pasitenkinimą, kad sugrįžo tėvynėn. Kuriuos tekdavo sutikti fabrike ar šiaip tarp žmonių, klausinėdavo juos ispaniškai, kad jie kitų nesuprantami galėtų laisvai pasisakyti. Neradau nė vieno, kuris gailėtųsi į Lietuvą sugrįžęs.

Aukštai vertinu susitikimus su Amerikoje gyvenusiais Kapočiais ir Laurinčiais.

Nepamirštamą man pasiliks ir vilnietės seserys Eidukaitytės, atėjusios į viešbutį susipažinti ir net

į savo butą pasikvietusios ir nepaprastai maloniai pavaišinusios. Įdomių, draugiškų pokalbių su jomis turėjau.

Kaip ir kitiems turistams, teko pasigrožėti Druskininkais, pavaiškėti po sanatorijas. Nepamirštama man bus malonioji kurorto daktarė Aldona Baltuškaitė. Ji ne tik supažindino mus su sanatorijomis, bet ir arbatėle pavaišino.

Iš Lietuvos vykau į Paryžių susitikti su dukryte Irena, kuri ten mokėsi dvejus metus.

Iš Paryžiaus abi kartu sugrįžome į Niujorką. Čia mums šaunias sutiktuves suruošė buvusieji argentiniečiai Aleksandras ir Valentina Nevinskai ir Vincas Venckūnas su malonia žmona (neargentinietė).

Prašome juos priimti širdingą mūsų padėką.

Ona Babarskienė
Richmond Hill, N. Y.

Point Pleasant, N. J.

Labai liūdnas įvykis pritrėnė M. Bakūnienės šeimą. Jos sūnus Jonas S. Bakūnas, ištarnavęs JAV laivynė 20 metų, oficerius, mirė. Jis jau buvo pasiūsojęs iš tarnybos, gyveno pas motiną.

Jam pradėjo skaudėti dantį. Jis nuėjo pas dantistą, tas jį pasiuntė pas kitą, kitas pas trečią, ketvirtas paėmė į ligoninę ir nustatė, kad esąs vėžys. Padarė operaciją, išėmė iš vienos pusės dantis ir dantų smegenis.

Ligonis silpnėjo, tai paėmė į laivyno ligoninę. Dėjo pastangas pagydyti, vienok neišgelbėjo, jis mirė. Palaidotas rugsėjo 3 d., su militariškais apeigomis.

Prieš mirtį pasakė motinai, kad jis turi savastį — dvejus namelius, ir perdavė jai.

Kada jis buvo tarnyboje, visuomet savųjų būdavo maloniai laukiamas svečias, ir kada tik gaudavo progą, aplankydavo motiną ir savuosius su dovanomis.

Jo tėvas mirė jau prieš 16 metų.

Liko motina M. Bakūnienė, du broliai ir trys seserys.

Mūsų giliausia užuojauta jūsi visai šeimai.

J. Gričiūnas

ŽYDAI PRADĖJO NAUJUS METUS

Spalio 26 dieną žydų tauta pradėjo Naujuosius metus, kurie pagal jų kalendorių jau yra 5726-ieji metai. Su naujaisiais metais religiniai žydai pradėjo visą eilę rudeninių švenčių, kurių svarbiausia, Yom Kipur įvyks spalio 5 dieną.

Amerikos ir Italijos komunistų bendras balsas

Angliškas „The Worker“ (rugsėjo 28 d.) paskelbė pareiškimą, kurį šiomis dienomis išleido Jungtinių Amerikos Valstijų Komunistų Partijos ir Italijos Komunistų Partijos vadai. Svarbiausias deklaracijos punktas, tai reikalavimas, kad Jungtinės Valstijos ištrauktų Amerikos militarinę jėgą iš Vietnamo.

Abiejų partijų vadai pasižada ir ateityje tartis bendrais abiemis partijoms reikalais.

Konferencijoje Amerikos Komunistų Partijai atstovavo Gus Hall, Henry Winston, Robert Thompson, Gil Green ir James Jackson.

Italijos Komunistų Partijai atstovavo jos veikėjai ir Italijos Senato nariai Conte ir Pajatta.

Amerikos Komunistų Partijos veikėjai labai patenkinti pasitarimu su Italijos komunistų vadais. Kaip žinia, Italijos Komunistų partija yra viena iš didžiausių komunistinių partijų visame pasaulyje. Ji turi gerą atstovybę Italijos parlamente ir labai įtakinga visoje šalyje tarp valstiečių ir darbininkų.

Manoma, kad tokie šių dviejų partijų veikėjų pasitarimai gali daug pasitarnauti pasaulinės taikos reikalui.

Beje, deklaracijoje pranešama, kad gruodžio mėnesį įvyks 11-ji Italijos Komunistų Partijos konvencija, kurioje Amerikos komunistams atstovaus Gus Hall.

Rep.

Prieš laikraščius streikas ir biznis

New Yorkas. — Kada New York'e spausdavininkai Newspaper Guild unijos nariai paskelbė streiką prieš „New York Times“, tai mieste prasidėjo naujas biznis.

„The Post“, prieš kurį nėra streiko, spausdina du kartus tiek, kaip pirmiau, kopijų.

„Daily Mirror“, kuris prieš kelis metus užsidarė, pradėjo eiti apie 8 puslapių, pardavinėjamas po 10 centų.

„Long Island Press“, kuris spausdinamas Jamaica, Queens apskrityje, pradėjo išeiti Nassau apskrityje.

Taip pat pasirodė naujas tabloidinis dienraštis „A. M.“ Iš Philadelphia atveždavo rytinio dienraščio „The Inquirer“ kopijų.

SVEIKINA IS EUROPOS Emilijos Klimaitės (Ramsey, N. J.) vyras „Joe K.“ visur prisimena laisviečius. Šį kartą jis sveikina iš Londono.

New Yorkas. — Smarkiai atšalęs oras taupo vandenį, nes jo neverta įsivintuoti, kurių dideliuose namuose yra net 29,400.

PATAISA

Antradienio „Laisvės“ vietinėje žinioje apie drauge Pūrienę iš Toronto pasakytą, kad jos sūnus mirė prieš apie dešimtį metų, o turėjo būti prieš apie dešimtį mėnesių. Labai atsiprašau.

Rep.

Iš gražiai pavykusio LDS 13 kp. parengimo

Nors, tiesa, galėjo būti daugiau publikos, bet šeštadienį įvykusį LDS 13-os kuopos parengimą-banketą „Laisvės“ salėje reikia skaičiuoti labai gražiai pavykusiu. Kaip žinia, šiuo parengimu mes atžymėjome mūsų organizacijos 35-ąsias gyvavimo metines. Valgių buvo daug ir įvairių. Jeigu neklystu, tai prie jų paruošimo daugiausia darbavosi mūsų 13 kuopos pirmininkė Marcelė Jakštienė. O jai, rodos, padėjo mūsų kuopos finansų sekretorė ir LDS Centro darbininkė Onutė Jakštienė. Gal padėjo ir kitos. Atleisite už nepaminėjimą.

Programa irgi buvo įvairi ir graži. Kalbėtojai buvo tiksliai du — LDS prezidentas Jonas Gasiūnas ir sekretorius Jonas Siurbas. Pirmutinis kalbėjo d. Siurbas. Jis plačiai nušvietė Susivienijimo veiklą ir reikala. Ragino visus darbuotis, kad būtų kuo daugiausia naujų narių įrašyta.

O Jonas Gasiūnas kalbėjo apie savo pustrčio mėnesio užsitęsusių viešnagę Tarybų Lietuvoje. Plačiai jis ten važinėjo ir daug matė. Kadangi jis Lietuvoje lankėsi prieš šešerius metus, tai galėjo palyginti padarytą didžiulį progresą visoje gyvenimo ir darbo srityse per tą palyginti trumpą laikotarpį. Neapsimoka nė bandyti atpažakoti viską, ką mums šiame parengime d. Gasiūnas papasakojo iš savo taip labai įdomios viešnagės mūsų senajoje tėvynėje. Jo platesnis pranešimas pasirodys šio mėnesio LDS organe „Tiesoje.“ Visi ypač LDS nariai raginami pasiklausti.

Labai graži buvo duota meninė programa. Jai, kaip ir paprastai, vadovavo mūsų Mildred Stensler. Ji irgi žodį kitą įterpė apie savo kelionę į Lietuvą ir dalyvavimą Dainų-Sokių šventėje Vilniuje. Apie tai visa Mildred papasakos „Laisvėje.“ Jos pirmas pranešimas iš kelionės jau tilpo „Laisvėje“ LMS skyriuje.

Kaip žinia, Dainų-Sokių šventėje dalyvavo 22 iš įvairių mūsų pažangiųjų chorų dainininkai. Iš jų 10 buvo iš šios apylinkės. Na, tai jie čia visi turėjo padainuoti, bet galėjo dalyvauti tik aštuoni: pati Mildred, Helen Brazauskienė, Nellė Ventienė, Kostė Rušinskienė, Julia Lazauskienė, Tadas Kaškiaučius, Jonas Grybas ir Jonas Juška. Jie labai gražiai sudainavo dvi daineles: „Kalviai“ ir „Jungtinės Tautos.“

Helen Brazauskienė įspūdingai padainavo „Žvaigždutė“ ir „Aš tave myliu širdingai.“ Pastarąją dainelę Helena paskyrė mūsų gerbiems draugams.

New Yorkas. — Po septynių mėnesių kalėjimo paleido iš jo francūzaitė Marija Duclos, kuri buvo nuteista su kitais už „pasikėsimą išsprogdinti Laisvės Stovylą“.

Ji buvo teisiama už atgabėnimą dinamito iš Kanados. Teisme labai keistai elgėsi.

New Yorkas. — New Yorko, Pennsylvaniajos ir New Jersey valstijos atlieka visą eilę darbų, kad galėtų pasinaudoti Delaware upės gėlu vandeniu.

Newark, N. J. — JAV federalinės vyriausybės žmonės kontroliuos tybmsterių unijos 560 lokalo rinkimus.

Liūdnas Prisiminimas

Rugsėjo-Sept. 30 suėjo vieneri metai kai mirė mano mylima žmona

Ona Jakštienė

Su liūdesiu prisimenu šią sukaktį. Išsėkis ramiai, brangioji, Cypress Hills kapinėse.

—FRANK JAKSTYS
Ozone Park, N. Y.

Žiniai New Yorko automobilistų

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos Motor Vehicles departamentas paskelbė naują patvarkymą. Įvykus automobilio nelaimėi, jų savininkai per 10 dienų turi raportuoti valstijos Motor Vehicles departamentui, kitaip neteks leidimo (licence) automobiliiui vairuoti.

Bet tik tada reikia raportuoti, jeigu nuostoliai yra nemažesni, kaip \$150. Pirmiau reikėdavo raportuoti, kad a nuostoliai būdavo \$100.

New Yorkas. — Respublikonų kandidatas į miesto majorus John V. Lindsay rkitikavo dabartinius miestų pareigūnus už neaprupinimą miesto gėlu vandeniu.

REQUEST RECORD

Vėliausios, puikiausios, autentiškiausios lietuviškos plokštelės.

Neprimkite pakaitalų, žiūrėkite ženklą REQUEST.

Kreipkitės į krautuves kaimynystėje arba rašykite dėl nemokamo katalogo:

REQUEST RECORDS, INC.
66 Mechanic Street
New Rochelle, N. Y.

Iš laišku

Siandien man kilo mintis pasiųsti jums laikraščio iškarpu,

Kadangi nesimato tokių minčių „Laisvėje“, kokios atspindi iškarpose, sakau sau vienas, lai pasiskaito, ypatingai Dr. James H. Laird.

Kalbamas dvasiškis yra metodistų bažnyčios, ant Woodward Ave., prie Grand Circus Park. Kalbama bažnyčia turi keletą salų. Jose įvyko daug pažangių prakalbų. Pastaruoju laiku kalbėjo Scott Nearing (apie jį rašiau „Vilnyje“).

Vincent Zabul

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.
Lietuvių Amerikos Filio klubo narių dėmesui!

Nepaprastai LAMP susirinkimas įvyks Spalio-October 6 d., 7:30 val. 280 Union Ave., Brooklyn. (Tame pačiame name, kur buvo LAMP.) Šis susirinkimas yra ketvirtoji, paskutinė kvartalo dalis. Yra rimtų reikalų pasvarstyti, pasitarti. Kviečia Valdyba ir Direktorai.

(78-79)

OZONE PARK, N. Y.

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyks spalio 6 d. 7:30 val. vak., „Laisvės“ salėje, 102-02 Liberty Ave. Nariai prašomi dalyvauti. Girdėsite raportą iš LDS 35-ųjų metinių minėjimo. Kuriami laikas duokles užsiimkite, atleiskite ir užsimokėkite. Protokolų sekr. (78-79)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-os kuopos susirinkimas įvyks antradienį, spalio 5 d. 7:30 val. vakare, „Laisvės“ salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi nariai kviečiami dalyvauti susirinkime. Kurį duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti. Valdyba (78-79)

UŽUOJAUTA

Mirus

Viktorijai Zmitraitei

Reiškiame širdingą užuojautą sesutei Bronei ir švogerui Valteriui Keršuliams, taipgi giminėms ir draugams.

Ksavera ir Juozas Karosai
San Leandro, Calif.

BINGHAMTON, N. Y.

Mirus

Viktorijai Zmitraitei-Millerienei

Brooklyn, N. Y.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionės sesutei Bronei ir švogerui Valteriui Keršuliams, pusbroliui Walteriui Šimkui ir jo žmonai. Taipgi visiems artimiesiems draugams šioje šalyje ir Lietuvoje.

E. Cekanaušienė	H. Zukienė
M. Sadauskienė	I. ir M. Lužinai
T. Bagdonienė	J. ir N. Stroliai
J. Žemaitis	P. Jasilionienė
A. Žemaitienė	A. Žolynas
V. Kapačiauskienė	P. Mikalajūnas
J. Vaičekauskas	H. Blinkėvičienė
K. Vaičekauskienė	P. ir N. Mačiukai
K. Stanulis	E. Van Berger
V. A. Kazėnai	A. Tomiska-Endwell
A. Maldaikienė	Bakery
U. Šimoliūnienė	J. Lynn
A. Wellusienė-Wellus	M. Lynn
J. ir M. Kazlauskai	T. ir A. Barnhart
I. ir H. Vėžiai	Chopyak Funeral Home
J. ir A. Kireiliai	J. ir E. Krasauskai
B. Ostapukienė-Ostopuk	E. Židinaitė
L. Mainionienė	A. Charnas
P. ir K. Juozapaičiai	V. Gaidis
A. ir J. K. Navalinskai	Jonas Grybas
A. ir N. Judikiaičiai	